

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
---------	-------------	------------------------	-------------------

GENOMFÖRANDEPROJEKT ÖVER 50 MNKR

Projekten redovisas i alfabetisk ordning inom respektive område.

Hagastaden (f.d. Norra Station), Norrmalm			
<p>Staden har förvärvat Stockholm Norra Station AB, vars enda tillgång är fastigheten Vasastaden 1:17 (Norra Stationsområdet). Staden äger sedan tidigare resterande mark. Stadsutvecklingsområde i översiktsplanen. Samarbete pågår mellan Stockholms stad, Solna stad, Locum och Akademiska Hus om samordnad stadsutveckling i området. Projektet omfattar bostäder, arbetsplatser, forskning/utbildning samt service och kultur.</p>	<p>ExplN respektive KF beslutade om inriktning för utbyggnaden i april respektive juni 2007. Reviderat inriktningsbeslut togs i KF 2009-03-31 om 130 mnkr. Genomförandebeslut togs i ExplN januari 2010 och i KF 15 mars 2010. En fördjupad översiktsplan antogs i KF i september 2008. Den första detaljplanen antogs i KF 15 mars 2010. Projektet samordnas tidsmässigt med bl.a. Norra länken-arbetet och utbyggnaden av nytt universitetssjukhus inom Karolinska. Mark-anvisning till fem byggherrar för ca 900 bostads-lägenheter i etapp 1 beslutades i ExplN i augusti 2007. Markanvisning för kontor och handel i en första etapp beslutades i ExplN i februari 2008. Markanvisning tillsammans med landstinget för kontor med inriktning mot life science beslutades i ExplN i november 2009. Byggstart för bebyggelse och ombyggnad av Norra Stationsgatan startade oktober 2011, byggstart för tunnelnarna startade i november 2011. Exploateringsavtal för kvarteren vid Torsplan beslutades i exploateringsnämnden i december 2013. Nya Solnabron öppnades för trafik i mitten av november 2013. Då invigdes också det första kommersiella kvarteret vid Norra Stationsgatan/Solnavägen. Första etappen av Norra Stationsgatans utbyggnad har färdigställs under första halvåret 2014. Start av gatuutbyggnad inom område A, längs med Norra Stationsgatan under skedde i augusti 2014. Då startade även den första delen av det garage som Stockholm</p>	<p>Tunneln för Värtabanan beräknas tas i drift våren 2018. Det temporära spåret tas bort under sommar/höst 2018. Permanenta sopsug för DP1 färdigställs under 2019. Kvarteret Innovationen och kvarteret Helix (norra tornen) färdigställs 2018 respektive 2019. Inflyttning i de första bostadskvarteren, kvartal 2 och 3, planeras till 2018. Bostäderna i kvartal 4 och 5 färdigställs 2019. Detaljplanearbete för Norrtullsområdet, detaljplan 2, beräknas starta 2017.</p>	<p>Risker i projektet utgörs av: -tidsinverkan andra projekt i området som exempelvis kollektivtrafik, nytt sjukhus, Norra länken och Citybanan -osäkerhet i tidplanen -marknadsläge vid upphandling -kostnadsutveckling fram till färdigställande -konjunkturförändringar kan påverka intäktssidan -riskantering farligt gods i kombination med bebyggelse på överdäckning - tekniska utmaningar med bebyggelse på tunnlar -projekteringsarbete -organisation Enligt genomförandavtal med Trafikverket för intunnlingen av väg E4/E20 fördelas utgifterna med 80 % för staden och 20 % för Trafikverket. Staden budgeterar 80 % av utgifterna. I samband med att genomförandavtalet tecknades beslutades projektbudgeten för intunnling av väg och järnväg i styrelsen för projektet. Styrelsen består av två representanter vardera från staden och Trafikverket.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	<p>Parkering bygger under den kommande Norra Stationsparken. Beslut om tunnelbaneutbyggnad till Hagastaden har fattats under hösten 2013. Norra Stationsgatan, i ny utformning, öppnade för trafik juni 2014. Södergående tunnelrör E4/E20 öppnade för trafik i mars 2015.</p>		
<p>Hammarby Sjöstad Projektet omfattar ett 20-tal detaljplaneområden och sträcker sig över en utbyggnadsperiod om 20 år.</p>			
<p>Fredriksdal Inom kvarteret Fredriksdal i Hammarby Sjöstad bygger SL en ny bussdepå på mark som förvärvats från staden. Denna ersätter befintlig depå i kvarteret Persikan på Södermalm. Skanska bygger ca 370 lägenheter på mark som delvis förvärvats från staden. Skanska ska också bygga ca 20 000 kvm BTA kontor på mark som har förvärvats från staden. Staden bygger gator, kajer och resterande allmän platsmark. Staden ska erhålla exploateringsbidrag från Skanska för merparten av investeringarna.</p>	<p>Programsamaråd godkänt i SbN 2008-09-11. Principöverenskommelse med Skanska godkänd i ExplN 2009-08-24. Utställning detaljplan våren 2010. Byggstart kaj vid Hammarby Gård hösten 2010. Stadens exploateringsåtagande är förhållandevis litet då ansvaret till stor del planeras ligga på Skanska. Genomförandebeslut i ExplN togs 2011-03-17. Detaljplanen godkändes av SbN 2011-03-17. Exploateringsavtal med Skanska, genomförandebeslut för projektet samt ny detaljplan godkänt i KF 23 maj 2011. Under 2012 har delar av kajombyggnaden slutförts. Resterande delar påbörjades år 2013. Detaljplanen vann laga kraft i april 2012 - ca ett år försenad p.g.a. överklagande. Ansökan av miljödom avseende kajtorg och inlämnades kvartal 1, 2013. Dom erhöles 2013-12-20. Kajtorg och ledverk (miljödomspliktigt) har byggstartat kvartal 1, 2014. SL har påbörjat bygget av bussdepån inom Hammarby Gård 10. Byggstart av</p>	<p>Alla projekt inom detaljplanen har startats. Skanska Nya Hem med c:a 400 lägenheter (5 hus), SL med depån och Skanska Fastigheter med två kontorshus. Inflyttning från kvartal 1 2016 till 2018. Entreprenad E-140 har startat upp oktober 2015 och slutförs i juli 2016. Efter det påbörjas finplaneringsentreprenad som pågår 2016-2019. Planerad inflyttning 2016-2019.</p>	<p>Under 2015 kvarstod arbeten med ny kaj och erosionssskydd. Planeras att starta i januari och färdigställas april 2016. Riskerna i samband med dessa arbeten (nära farled, sluss och med geotekniska utmaningar) bedöms som mindre men svåra att kalkylera.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	bostäderna har påbörjats under 2014.		
<p>Lugnet 3 Den del av Nordöstra Sjöstaden som kan byggas innan Danvikslösen byggs kallas Lugnet III. NCC bygger ca 113 bostadsrätter och Stockholmshem bygger ca 116 hyresrätter. Stockholmshem bygger även en förskola för ca 4 avdelningar samt tillsammans med Staden en ny sopsugsterminal. Staden bygger ut och förstärker infrastrukturen kring kvarteret vilket innebär stora investeringar p.g.a. dåliga markförhållanden och omfattande behov av ledningsflytt.</p>	<p>Markanvisningar och inriktningsbeslut i ExplN 24 maj 2012. Genomförandebeslut i ExplN 2014-09-25. Genomförandebeslut godkänt i KF 2015-03-30. Detaljplan antagen i SbN 2015-09-24. Detaljplan laga kraft 2015-10-31. Entreprenör för stadens anläggningsarbeten upphandlad i början av november 2015.</p>	<p>Entreprenör för stadens anläggningsarbeten upphandlades i början av november 2015. Planering pågick för byggstart i november och december. Stadens arbeten planeras sedan pågå i ca ett år, därefter kring årsskiftet 2016/17 kan byggherrarna (NCC och Stockholmshem) påbörja bostadsbyggandet.</p>	<p>Entreprenadens komplexitet gör att det fortfarande är svårt att uppskatta hur kostnaderna kommer att disponeras över de kommande åren.</p> <p>Stort behov av samordning med Trafikförvaltningens utbyggnad av Tvärbanan till Sickla, bland annat samordning omläggning/inkoppling av stora ledningsstråk.</p>
<p>Järvalyftet Kommunfullmäktige gav 2007 kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra ett särskilt program avseende södra och norra Järvalyftet, det s.k. Järvalyftet. Vision Järva 2030 har tagits fram inom ramen för Järvalyftet. Inom Järvalyftets ram, exklusive Kista, beräknas i</p>	<p>Förslaget har remissbehandlats under hösten 2008. Kommunfullmäktige godkände förslaget 2009-04-20. Berörda nämnder och bolag håller nu på att genomföra delar av förslaget till Vision Järva 2030.</p>	<p>Olika delprojekt inom Järvalyftet presenteras mer i detalj nedan.</p>	

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>dagsläget ca 1 500-2 000 lägenheter och ca 10 000 kvm lokaler att kunna byggas. Av dessa tänkbara lägenheter finns inriktnings- eller genomförandebeslut för ca 600 lägenheter.</p>			
<p>Rinkebyterassen Bostadsbebyggelse med 350 lägenheter. Genom att många av lägenheterna är små kommer terrassen att innehålla över 400 lägenheter. Staden bygger om lokalgatan Hjulstavägen och parkeringsanläggning. Torg och gång- och cykelstråk mot Järvafältet, ByggVesta bygger hyresrätter. Inträdande part Alm Equity bygger bostadsrätter.</p>	<p>År 2006 erhöll Byggvesta AB markanvisning för bebyggelsen. Trafikverkets ombyggnad av E18 inklusive tunnel startade 20 mars 2009 och kommer att pågå under ca 5–6 år. Reviderat inriktningsbeslut i ExplN 2009-04-23. Plansamråd 24 maj-2 augusti 2012. Genomförandebeslut i ExplN i februari 2013, i KF maj 2013. Detaljplanen antagen i SbN maj 2013 och i KF 4 november 2013. Inledande arbeten startade hösten 2014. Stadens tidplan: 2015 kvartal 4 Hjulstavägen och parkering till Familjebostäder Kuddbygränd klar 2015 kvartal 1 Flytt av stor dricksvattenledning på fältet klar 2015 kvartal 1 (mars) anläggning av Torgytorn och pendent (gång- och cykel väg) till fältet. Klart kvartal 3 2016 2016 kvartal 1 byggstart för GC-väg mellan Rinkeby och Kista. Hjulstavägen ombyggd och klar nov 2015. Dricksvattenledningen är flyttad. Tilläggsavtal mellan ByggVesta och Alm inklusive bolagens dotterbolag. Alm bygger bostadsrätter. Godkänt av ExplN. 2015-11-12. Försäljning av sex fastigheter för bostadsrätt skall ske till Alm. total försäljningsinkomst ca 62 mnkr.</p>	<p>3 bostadshus vid torget start 1 jan 2016. Byggstart för bostadsområdet Etapp 2 höst 2016 Byggstart för bostadsområdet Etapp 1 höst 2017 Första inflyttning 2017 Alm bygger bostadsrätter i 6 av de 12 bostadshusen.</p>	<p>Stadens inkomster har blivit mer än beräknat då markpriset har ökat. Projektets täckningsgrad förväntas öka från 34 % (Genomförandebeslutet) till 50 %. På utgiftsidan kan noteras att markarbeten under utsiktsplats och nedgång fördröjas av att - geotekniska förhållanden, sämre än väntat - byggbolagen har inte genomfört grundläggning i den takt som förutsatts, merkostnad för försening</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	Första försäljning 12 jan 2016 gäller 2 fastigheter. (ca 32 mnkr) Övriga 4 fastigheter säljs av exploateringskontoret, på uppdrag av nämnden, när fastighetsbildningen är klar.		
Kista företagsområde	Ett nytt Kista håller på att växa fram med en stadslig miljö som lever dygnet runt. Ett flertal nya bostäder, nya gator, gång- och cykelbanor, torg, mötesplatser, affärsstråk, samt ett bredare serviceutbud gör Kista till en mer attraktiv plats för människor att verka och leva i. Totalt planeras för 3 000-4 000 nya bostäder av olika karaktär, allt för att möta Kistabornas bostadsbehov.		
Odde Utbyggnadsförslaget innehåller en nybyggnation av ca 1700 lägenheter i flerbostadshus och ca 350 studentlägenheter i en ombyggnad av befintlig kontorsbyggnad. Av nybyggnationen avses 1100 lägenheter upplåtas med bostadsrätt och resterande 600 lägenheter samt studentlägenheterna avses upplåtas med hyresrätt.	Markanvisning i ExplN 2015-05-21.	Start-PM antas 2016-01-14 i SBN. Därefter startar ett arbete med att ta fram en första struktur för allmän plats som sedan kan ligga till grund för fortsatt arbete. Strukturen förväntas blir klar till sommaren 2016.	Området ska ingå i ett avfallshanteringssystem med sopsug som samordnas med Kista äng. Var ej klart i markanvisningen hur avfallshandlingen skulle ske. Kan påverka tidplanen något.
Stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden	Området utgör ett av stadens stora utvecklingsområden som omfattar en utbyggnad av 10 000 bostäder och 30 000 arbetsplatser. Utvecklingsområdet innehåller fem delar; Energihamnen, Frihamnen, Loudden, Hjorthagen	Avtalsberoende infrastrukturinvesteringar kan i ett tidigt skede ge stora avvikelser i förhållande till budgeten årsvis. Osäkerheten per projekt förklaras mer i detalj nedan.	

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	<p>och Värtahamnen. Planering och genomförande i området genomsyras av ett tätt samarbete med övriga aktörer, såsom Stockholms Hamn, Trafikverket, Fortum, SL samt såväl byggherrar och intressenter såsom redan befintliga boende och verksamma.</p> <p>Utbyggnaden kommer att pågå under ca 20 år med en utbyggnadstakt av ca 500 lägenheter/år, och innehålla flera större infrastrukturprojekt med kopplingar till övriga delar av staden och länet.</p>		
<p>Bygglogistikcenter Projektet avser att uppföra ett bygglogistikcenter (BLC) för hantering och styrning av inkommande byggmaterial till delar inom Norra Djurgårdsstaden. Avsikten är att styra materialflödet för samtliga byggherrar inom delområde och Södra Värtahamnen inom Norra Djurgårdsstaden genom en lotsfunktion. Anläggningen består av inhägnat område med grindar, ett platskontor och en terminal på 2 200 kvm. Området ska också användas för gemensam avfallshantering och omlastning av utomhuslager på ca 1 000 kvm.</p>	<p>Genomförandebeslut i ExplN 2012-08-23. Reviderat genomförandebeslut i ExplN 2013-12-12. Beslut i KF 2014-04-07.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Workshop kring avtal och upphandling med byggherrar inom Brofästet kvartal 1 - 3 stycken examensarbeten kring avtal och upphandling kopplat till bygglogistik - Beslut om huruvida BLC ska förändras och planering för vidare etablering inom NDS. - Utveckla och tillvarata statistik och forskning i projektet 	<p>Ökat fokus på att ständigt förbättra sig. Behov av att få en bättre dialog med byggherrar och entreprenörer. Genomfört flera erfarenhetsåterföringsmöten och dialog både internt i projektet och externt för att få bättre kunskap om behov och hinder.</p> <p>Risker som vi arbetar med är att BLC kan ses som ett hinder. Det jobbar vi på ett systematiskt sätt bl.a. inbjuder till workshop kring att upphandla och avtala med bygglogistiktjänster så som i NDS. KTH och LTU håller i denna del av projektet som pågår kvartal 1 2016.</p>
<p>Hjorthagen Hjorthagen ingår i</p>	<p>Ledningsarbeten påbörjades under 2005. Program taget i SbN 2003-06-12. Läges-</p>	<p>Nu bor ca 2500 personer i det nybyggda området, deletapperna Norra 1 och Västra. I</p>	<p>Ombyggnaden av Gasverksområdet är påbörjad. Det är mycket komplicerat och kostsamt såväl för staden som</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden (NDS). Hjorthagen planeras att byggas ut med ca 5 500-6 000 lägenheter tillsammans med ny infrastruktur, gator och parker. Området ska inrymma kommersiell och social service framför allt i bottenvåningar. De gamla gasverks-byggnaderna ska bevaras och användas för arbetsplatser, institutioner och service av sådana slag som är lämpliga med hänsyn till byggnadernas kulturhistoriska värden. Området kommer att byggas ut med en takt av 500-600 lägenheter per år.</p>	<p>redovisning beträffande markrening i GfN 2003-11-25, med delgenomförandebeslut, utredning, projektering m.m. Ny lägesredovisning i GfN 2004-10-12, som inkluderar delgenomförandebeslut om ytterligare 1 100 mnkr. Lägesredovisning godkänd i KF 2004-12-14. Ramavtal med Fortum godkänt i KF 2004-06-17. Markanvisningar godkända i GfN 2004-06-22. Planremiss och lägesredovisning i MN 2005-10-27. Inriktningsbeslut NDS (delen Hjorthagen), Genomförandebeslut Norra 1 2009-09-07 i KF. Genomförandebeslut Västra samt sopsugsanläggning 2010-11-29 i KF. Genomförandebeslut infrastruktur (Bobergs gata) 2012-04-02 i KF. Genomförandebeslut för Norra 2 2012-06-11 i KF. Reviderat inriktningsbeslut Hjorthagen, genomförandebeslut för Gasverksområdet och Ängsbotten i ExplN 2013-12-12. Genomförandebeslut för Gasklocka 3 och 4 i ExplN 2014-02-06. Reviderat inriktningsbeslut ExplN 2013-12-12, KF 2014-04-07. Genomförandebeslut Gasverket ExplN 2013-12-12, KF 2014-04-07. Genomförandebeslut Ängsbotten ExplN 2013-12-12, KF 2014-04-07. Genomförandebeslut Gasklocka 3 o 4 ExplN 2014-02-06. Genomförandebeslut Brofästet KF maj 2015.</p>	<p>Västra är ca 800 lägenheter inflyttade under 2015. Norra 1 är även parker och gator i närmaste helt klar. Byggstart för den fällbara husarviksbron blir antingen 2016 eller 2017. Byggstart för I Norra 2 byggs husen, med inflyttning 2016-2017, och i Brofästet pågår markrening. I Gasverket ska skolan byggas och var klar 2019. Planering och ombyggnationen av Gasverket inriktas för att detta ska fungera. Osäkerhet kring idrottshallen ger problem med detta. Detaljplanen med skolan, idrottsplanen, scenen, musikhotellet, Klätterverket och Spårvägmuseet ska antas.</p> <p>Osäkerhet kring detaljplanerna Ängsbotten, som länsstyrelsen inte fattat beslut om, och Gasklocka 3 och 4 som blivit upphävd av Mark- och miljödomstolen.</p>	<p>för den markanvisade centrumutvecklaren JR Kvartersfastigheter. Ekonomin genomlysas nu för att se att man håller sig inom genomförandebeslutets budget. Ny lagstiftning och klassning av Energihamnen och Värtaverket kan påverka möjligheten att bygga bostäder i Hjorthagen. Flera detaljplaners tidplaner är påverkade. Utredning pågår. Risk för att färre bostäder kan byggas.</p>
<p>Gasklocka 3 och 4 (Hjorthagen) Detaljplan som innebär att gasklocka 4 rivs och ersätts med ca 300 lägenheter i ett högt hus. Gasklocka 3 ska i möjligaste mån behållas och</p>	<p>Markanvisning i ExplN 2009-05-14 Start-PM detaljplan, SbN kvartal 4, 2009 Planarbetet fördröjt. Resultatet av en miljömedicinsk utredning har levererats i mars 2012. Utställning av detaljplanen under november 2013. Genomförandebeslut i ExplN 2014-02-06. Genomförandebeslut togs i KF 2014-06-16.</p>	<p>Mark- och Miljööverdomstolen har bokat in ett platsbesök under v14 och någon gång därefter kan förhoppningsvis besked i planfrågan komma.</p> <p>Förfrågan på rivning av Gasklocka 4 har gått ut i form av en prekvalificering av anbudsgivare,</p>	<p>Området är förorenat av gasproduktionen som pågått på platsen. Gasklocka 4 ska rivs och renas, gasklocka 3 ska renas och marken ska renas. Utgifterna för dessa aktiviteter är i dagsläget svåra att uppskatta. Framtagande av en miljömedicinsk utredning av utsläpp från Värtaverket har fördröjt planarbetet. Fortsatta arbeten med gestaltning kommer att bedrivas i dialog</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
omvandlas till konsthall. Fastigheten ska nyupplåtas med bostadsrätt och även innehålla förskola och lokaler för t.ex. bageri, restaurang.	Markanvisningsavtalet förlängt att gälla till 2015-05-14 p.g.a. fördröjningen av planprocessen. Detaljplanen upphävdes av Mark- och Miljödomstolen 2015-06-17.	men först när besked i planfrågan har kommit skickas den formella anbudsfrågan ut. Rivning planeras just nu att ske under hösten 2016.	med länsstyrelsen för att skapa samsyn om anpassning till de kulturmiljövärden som bör skyddas inom Nationalstadsparken. Risk för ytterligare fördröjning och omfattande bearbetningar av husets utformning och gestaltning föreligger. Detaljplanen är upphävd vilket innebär en stor osäkerhet i tidplanen. Utgifterna för rivning av Gasklocka 4 är flyttade till 2016 och övriga efterföljande arbeten såsom markrening, parker med mera är också förskjutna i tid. Intäkten från markförsäljningen är flyttad till 2017. Osäkert om denna tidplan håller. Ingen tidplan kan upprättas förrän beslut i MMÖD har kommit. Ekonomin i projektet beror av vilken byggnad som får uppföras enligt kommande detaljplan.
Gasverket, befintliga byggnader (Hjorthagen) Avveckling av Fortums verksamhet i gasverket pågår och ca 30 000 kvm befintliga industrilokaler överlämnas till staden. Befintliga byggnader ska fyllas med nya verksamheter, kommersiell och offentlig service. Gasverket ska vara ett lokalt centrum för Hjorthagen samtidigt som det vara ett besöksmål för hela Stockholmsområdet.	Genomförandebeslut i ExplN december 2013, KF 2014-04-07. Under 2014 pågick projektering och planarbete för den västra delen av området. Rivning och sanering av tegelgasklockorna samt renovering av skorsten pågår.	I början av 2017 planeras byggstart av Västra Gasverket. Först ut är SISAB med skola för 900 elever. Detaljplan Idrottshall antagande augusti 2016 Detaljplan Lilla Gasverket antagande hösten 2016 Detaljplan Östra Gasverket samråd hösten 2016	Befintliga byggnader har visat sig vara i ett sämre skick än man tidigare trott. Marken innehåller anläggningar från tiden från gasproduktionen som kan fördyra saneringen.
Hjorthagen Västra	Detaljplanen antogs av KF i november 2009.	Totalt ca 800 lägenheter är inflyttade tom	Kostnaden för servisavgift för VA är fortsatt osäker. I

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Detaljplan med ca 1 200 lägenheter i nio kvarter. Markanvisat till tio byggherrar. Ca 60 % hyresrätter och 40 % bostadsrätter. Två förskolor med totalt åtta avdelningar.</p>	<p>Genomförandebeslut i ExplN mars 2010, i KF november 2010. Schakt och markrening påbörjades under hösten 2010 och färdigställdes juni 2011. Anläggningsarbeten för påldäck, gator och ledningar startade juni 2011 och färdigställdes 2015. Bostadsproduktionen har startat i oktober 2012 och är indelad i fyra etapper med ett intervall om sex månader. Inflyttning planeras pågå under maj 2014 t.o.m. 2017. Finplaneringsentreprenad pågår. Hjorthagsparken planeras att byggas i två entreprenader under 2015-2018.</p>	<p>februari 2016. Projektering av E-340 Hästhagsparken och del av Hjorthagsparken ska utföras under 2016.</p>	<p>prognos för 2016 finns 30 mnkr i utgift. SVAB har krav på 40,9 mnkr. Vid eventuellt utfall av kostnad utöver 30 mnkr kommer det att tas ifrån reservmedel som ligger periodiserade på år 2019.</p>
<p>Ängsbotten (Hjorthagen) Planläggning av kvarter närmast Norra länken i södra delen av Hjorthagen, kvarteret Ängsbotten. Planläggningen omfattar ca 500 bostäder, kommersiella lokaler för bl.a. livsmedelsbutik, ny förbindelseväg från stadsdelen mot Lidingövägen - delvis förlagd på bro - samt eventuellt ny gång-/cykelbro över Värtabanan.</p>	<p>Markanvisning omfattande ca 460 lägenheter för studentbostäder, hyresrätter, 60 bostadsrätter samt en butikslokal i ExplN oktober 2011. Bostadsrätternas markanvisning sker genom anbudstävling. Minskad andel bostadsrätter till förmån för fler studentbostäder. Handlingsprogram för miljökravställning framtagen. Samråd har hållits 2012. Utställning under juni 2013. Genomförandebeslut i ExplN 2013-12-12, i KF 2014-04-07. Exploateringsavtal är tecknade med byggherrarna.</p>	<p>Start-PM planeras att beslutas 15 mars 2016 i stadsbyggnadsnämnden. Preliminärt planeras detaljplanen att antas under kvartal 1 2017. Bostadsproduktionen planeras att starta under 2018.</p>	<p>Hela detaljplaneprocessen kommer att göras om (med undantag för bron och vägar i västra delen) så att ny lagstiftning och bullerriktlinjer kan tillämpas fullt ut. Prognos för flerårsprogrammet är lagd utifrån att bostadsproduktionen startar 2018 och att bron kan genomföras under 2017 till 2018. Intäkter från markförsäljning är inte indexerade efter exploateringsavtalet. 4,5 mnkr har tagits från reservmedel för utökade kostnader för ny detaljplaneprocess och uppehåll i produktionen. Reservmedel är periodiserade på år 2021. Exploateringsavtalen kommer att skrivas om med nya förutsättningar.</p>
<p>Bobergsgatan (Erik Dahlbergsgatan), Hjorthagen Bobergsgatan (Erik Dahlbergsgatan) blir huvudgata genom</p>	<p>Bobergsgatan (Erik Dahlbergsgatan) blir huvudgata genom stadsutvecklingsområdet från Ängsbotten i sydväst till Ropsten i öst. Gatan förbereds för spårtrafik i blandtrafik. Anläggande under 2012-2017. Gatan anläggs etappvis. Allmänt trafikpåsläpp skedde under december</p>	<p>Programhandling för Bobergsgatans etapp 2 är avslutad per 2015-12-20. Systemhandling för etapp 2 påbörjas vår-vinter 2016. Omfattande samordning krävs med projektet Kolkajen-Ropsten, vilken nu intensiveras under</p>	<p>Projektet behöver sätta ner foten i huruvida de osäkerheter som i dag finns i Ropsten påverkar läget och omfattningen på utbyggnaden av Bobergsgatan i detta läge. I den presenterade Sverigeförhandlingen finns dels en Östlig förbindelse med som passerar Ropsten samt en eventuell utbyggnad av tunnelbana till Lidingö. Påverkar</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>stadsutvecklingsområdet från Ängsbotten i sydväst till Ropsten i öst. Gatan förbereds för spårtrafik i blandtrafik. Anläggande under 2012-2017. Gatan anläggs etappvis. Allmänt trafikpåsläpp skedde under december 2014.</p>	<p>2014. Slutbesiktning är utförd av etapp 1. Entreprenaden har gått tekniskt bra, trots mängder av befintliga ledningar och betongkonstruktioner. Föreningar i paritet med förväntat. De senare delarna har kostat en hel del pengar, samt inneburit problem i framdriften. Projektet har även via beställning från Trafikverket monterat upp en trängselportal i linje med hus 22 ner mot Husarstigen. Trafikpåsläpp genomfördes 2014-12-01. Systemhandlingsprojektering för etapp 2 startade under 2015.</p>	<p>systemhandlingsprojekteringen. Planerad entreprenadstart för etapp 2 är augusti 2017.</p>	<p>projektet i viss mån. Frågan utreds inom projektet. Vidare har projektet har ej erhållit slutrapport angående föroreningsgrad och omfattning på föreningar ännu. Vilket i sin tur gör att vi ej kan bedöma omfattning av påldäck och eventuella spontarbeten, urgrävning m.m. för sanering.</p>
<p>Norra 2, Hjorthagen Detaljplan för ca 600 lägenheter i tre kvarter plus förskola. Markanvisningsavtal tecknat med åtta byggherrar.</p>	<p>Markanvisning i ExplN 2009-12-17. Start-PM antagen i SbN 2010-02-04. Detaljplanearbete påbörjat 2010-02-15 Plansamråd kvartal 2, 2011 Utställning detaljplan kvartal 1, 2012 Genomförandebeslut i ExplN 2012-03-15, 2012-06-11 i KF. Antagande av detaljplan i KF 2012-09-24. Detaljplanen överklagad. Marsanering avslutad i februari 2014. Byggstart av arbetsgator under kvartal 1 2014 har nu påbörjats. Byggstartades med byggherrar september 2014, respektive januari 2015. Inflyttning 2016-17.</p>	<p>Förfrågan på entreprenad E-320, finplanering av gator och parker har gått ut. Arbena planeras att starta vår/sommar 2016.</p>	<p>Prognosen bygger på en kalkyl för finplaneringsarbetena, entreprenad E-320, då denna ännu inte är upphandlad. Hela området planeras nu att färdigställas under vår/sommar 2018 varför arbeten har förskjutits i tid från 2016 till 2017/2018. Osäkerhet råder också om kostnader för va-serviser (där marken upplåtits med tomträtt), där reglering mot Stockholm Vatten inte är klar.</p>
<p>Brofästet (Hjorthagen) Utbyggnadsetapp av bostäder i Hjorthagen, Norra Djurgårdsstaden. Planerat antal bostäder är 566 vara 240 upplåts med hyresrätt och 326 med bostadsrätt. Två förskolor med vardera 4</p>	<p>Markanvisningsbeslut i ExplN 27 september 2012. Start-PM taget i Stadsbyggnadsnämnden 2013-01-17. Programarbete med utsedda byggherrar påbörjades kvartal 1 2013. Markanvisning för plusenergihus har skett i september 2014. Genomförandebeslut i ExplN togs 19 februari 2015, i KF den 25 maj 2015. Markrening och upphandling av arbetsgator och</p>	<p>Planerad byggstart för etappen är 2016 och preliminär inflyttning 2018-2019.</p>	<p>Tillkommande arbeten med rivning och sortering tar tid och ger eventuellt fördröjning. Dock ligger arbetsgator och ledningar under budget. Kostnader flyttas fram i tiden. Byggstart byggherrar är framskjuten till kvartal 4 2016/kvartal 1 2017 p.g.a. stadens övertagande av bergschakten samt förseningar av ny sopsugsterminal vilket påverkar Brofästet då den tillfälliga stationen där</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>avdelningar, 2 grupper om 6 omsorgslägenheter samt butikslokaler i gatuplan mot områdets huvudgata. I etappen ingår två parker, förlängning av Strandparken samt "Båthusparken" gränsande till etappen Norra 2.</p>	<p>ledningar pågår.</p>		<p>ej kan rivas fören den nya är i bruk.</p>
<p>Sopsug Hjorthagen Inom Hjorthagen ska en ny stationär sopsugsanläggning för 6 000 ny bostäder anläggas. Anläggningen projekteras och byggs ut successivt med ledningar i allmän gata och en terminal i ett bergtrum i Gasverket. Den är driftsatt och har en tillfällig terminal.</p>	<p>Genomförandebeslut i ExplN mars 2010, i KF november 2010. Anläggningsarbete för etapp Norra 1 har färdigställts. En provisorisk terminal har tagits i drift. Under 2013 har också sopsugsrör för etapp Västra lagts. Planering och projektering sker också för sopsugspapperskorgar i parker och vid gator. Planeringen för permanent terminal pågår. Inrättandet av en gemensamhetsanläggning har tidigare planerats men är nu avbruten. Förrättningen är senarelagd. Detaljplanen för sopsugsterminalen i ett bergtrum i Gasverksområdet är klar för antagande i SbN. Detaljplanen vann laga kraft i oktober 2014. Produktion påbörjades kvartal 1 2015. Inrättandet av en gemensamhetsanläggning är senarelagd till 2016-2017 då förutsättningarna är mer klara - den permanenta terminalen är klar och planeringen av området kommit längre.</p>	<p>Driftsättning beräknas till vecka 13. Den provisoriska terminalen stängs ner och en provisorisk hantering av sopor kommer ske under vecka 12-13 2016 innan uppstart av den permanenta.</p>	<p>Fortums offert för permanent anslutning av el inkom först i februari 2016. Kostnad för elanslutning 1,5Mnkr. Baserat på självkostnad. P.g.a. förskjutning i tid prognostiserades 8 mnkr 2016. Ny slutkostnadsprognos för sopsugsterminal är 44 mnkr d.v.s. en ökning med 8,5 mnkr från målkostnad i Fas 1. Sammanlagd ökning från ursprunglig kalkyl 20 mnkr.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
Nordvästra Kungsholmen	Området utgör ett av stadens stora utvecklingsområden och omfattar en utbyggnad av bostäder, arbetsplatser, parker, gator m.m. samt sanering av mark. Totalt tillkommer ca 5 200 lägenheter och ca 300 000 kvm arbetsplatser.	År: 2004-2020	Osäkerheter finns i beslut som tas både hos stadens egna instanser samt övriga myndigheter. Detta kan skapa förskjutningar i budgeten för respektive projekt. Osäkerheterna förklaras mer i detalj per projekt nedan.
Krillans krog Rivning av gammalt hotell och nybyggnad av 180 lägenheter och en förskola. Anläggande av en gata samt upprustning av park och befintliga gator	Genomförandebeslut i ExplN 2012-12-12. I KF 2013-03-04. Detaljplan godkänd i stadsbyggnadsnämnden 2012-01-17 och antagen i KF 2013-02-18. Detaljplanen har överklagats av och nu upphävts av länsstyrelsen. Reviderad detaljplan för Krillans Krog antogs i KF. Igen återkallad av Länsstyrelsen.	Detaljplanen behöver eventuellt revideras, väntar besked från länsstyrelsen. Reviderad detaljplan väntas tas i stadsbyggnadsnämnden på nytt under våren 2016 Stadens gatuarbeten beräknas påbörjas tidigast våren 2017.	Mycket osäkert när detaljplanen vinner laga kraft. Tidplanen är nu mycket osäker och allt har skjutits fram.
Övriga stora projekt			
Albano I Albano, beläget inom Nationalstadsparken, vill Akademiska Hus bygga Campus med cirka 100 000 kvm högskolelokaler och Svenska Bostäder ca 50 000 kvm eller ca 1 000 student- och forskarbostäder (etapp 1). För bostäderna avser staden förvärva mark inom Norra Djurgården 1:1 av Djurgårdsförvaltningen. I tidigare skede har detaljplan för ca 130 studentlägenheter inom en mindre del av Albano antagits och vunnit	Start-PM för programarbete inom Albano godkändes av SbN 2009-02-12. Programsamråd har genomförts. Staden förvärvade 2008 Norra Djurgården 1:9 (Teknikhöjden) i norra Albano. ExplN godkände 2009-05-14 markanvisning till Svenska Bostäder för utökning från 130 till ca 200 student- och forskarbostäder inom Albano i nytt läge. Samtidigt godkändes markanvisning för Svenska Bostäder inom Teknikhöjden (Etapp 2). Ändrad markanvisning samt inriktningsbeslut togs i ExplN mars 2012 med totalt 600 studentlägenheter. Detaljplanen ställdes ut under våren 2012 och ytterligare en gång under sommaren 2012. Detaljplanen upphävdes i maj 2014 av mark- och miljödomstolen. Staden har överklagat beslutet till mark- och miljööverdomstolen.	Trafikverket har kommit igång med intunnling av Värtabanan. Bygge av student- och forskarbostäder och universitetslokaler beräknas påbörjas hösten 2016. Första inflyttning 2018.	Trafikkontoret har inget genomförandebeslut än för ombyggnation av Roslagsvägen och byggandet av en gång- och cykelbro.

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>laga kraft sommaren 2009 efter överklagande. Svenska Bostäder har fått markanvisning för att i en senare etapp uppföra ytterligare ca 400 student- och forskarbostäder.</p>			
<p>Annedal, Mariehäll Annedal omfattar ca 2700 nya lägenheter, en ny skola och flera nya förskolor. I stadsdelen anlägger staden även gator, parker, strandpromenad, sopsugsanläggning m.m.</p>	<p>Markanvisningar skedde under 2005 till 19 byggherrar. Genomförandebeslut för utbyggnaden av Annedal togs i ExplN 2007-02-15 och i KF 2007-05-07. Evakuering av befintliga verksamheter har skett successivt fr.o.m. april 2007. Rivning av befintlig bebyggelse samt mindre konstruktioner gjordes under våren 2008. Etapp 1A: Omhändertagande av förorenade massor, grovterrassering, utbyggnad av arbetsgator m.m. påbörjades under sommaren 2008. Slutbesiktning av etappen skedde i januari 2010. Etapp 1B: Ombyggnad ramper till Ulvsundavägen mm. startade november 2008. Slutbesiktning i december 2009. Lönnebergaparken och Å-parken slutbesiktigade och klara 2010, etapp 2A pågår t.o.m. vintern 2011. Byggstart för bostäder har skett under 2010. Byggstart för etapp 2B samt en bullerskärmsentreprenad startade under kvartal 1, 2011. Ett reviderat genomförandebeslut togs i ExplN 2011-06-16, i KF 2011-10-17. Första inflyttning i området var den 16 februari 2011. Per augusti 2015 var ca 1900 lägenheter inflyttade. Projektering av framtida gata och park</p>	<p>Utbyggnad av bostäder inom kvarteret Linaberg pågår. Entreprenad för omdaning av Bällstavägen förbi Annedal planeras att starta under våren 2016. Alpvägen är en förlängning av Emils Gata genom Linaberg och blir färdigbyggd runt 2018. Detaljplanen för Baltic 8 innebär att ett aktivitetstorg skall byggas av Exploateringskontoret, torget kommer att byggas ca 2020.</p>	<p>Avvikelsen mellan projektbudget och projektprognos beror till stor del på att de första etapperna för Annedal handlades upp i högkonjunktur samt att marksaneringen kostat mer än förväntat på grund av mycket ej återanvändbara massor. Grundläggning för gator m.m. har också varit betydligt svårare än förväntat och detta verkar vara fallet för kommande etapper också. Den sista detaljplanen för Annedal upphävdes delvis av Mark- och miljööverdomstolen i augusti 2013. Domen har medfört konsekvenser för projektets budget. Ombyggnad av Bällstavägen ingår i projektet. Indikationer finns på markföroreningar under vägen, vilket kan medföra kostnader som är svåra att uppskatta</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	inom Linaberg är klar. Den av staden utbyggda sopsugsanläggningen har överlåtit under 2015 och anläggningen förvaltas nu av en samfällighet.		
<p>Axelsberg - Örsberg, Hägersten Ca 850 lägenheter kommer att byggas på överdäckningen av Axelsbergs tunnelbanestation och längs Selmedalsvägen och Hägerstenvägen i kvarteret Oväder. Ca 100 lägenheter byggs i Örsbergs arbetsområde och vid tunnelbanan/centrum.</p>	<p>Markanvisning samt programbeslut 2000-05-23. Remissvar program 2002-08-20. Principöverenskommelse för överdäckningar av Axelsberg m.m. samt genomförandebeslut för Kvarteret Oväder togs i MN 2006-05-23. Kvarteret Oväder (200 lägenheter) har påbörjats 2008 (gatuarbeten) och färdigställdes 2011. Detaljplanen för Örsberg (Albatrossen) har vunnit laga kraft.</p>	<p>Rev inriktningsbeslut kring årsskiftet 2015/2016. Genomförandebeslut för projektet Axelsberg planeras fattas i KF under 2017. Första byggstart planeras ske tidigast 2018. Genomförandebeslut för projektet Örsberg planeras fattas i ExplN 2016. Första byggstart planeras ske tidigast 2018.</p> <p>Omarbetning av delar av projektets centrumdel samt kv. Fader Bergström pågår. Nytt plansamråd under 2016</p>	<p>På grund av stora utgifter för överdäckning är stora delar av projektet mycket osäkert. Tidsförskjutningar p.g.a. omfattande utredningar tillsammans med SL och byggherrar.</p>
<p>Bromma Blocks (stormarknadsområde) Bromma Blocks är ett befintligt handelsområde beläget intill Bromma Flygplats och utgörs idag av gamla hangarbyggnader. En ny detaljplan har upprättats som möjliggör en utveckling av handelsområdet söderut innehållande dagligvaru- och detaljhandel. Genom det nya handelsområdet möjliggörs även utbyggnaden av tvärspårvägen mot Kista.</p>	<p>Avtal med byggherrar och Storstockholms Lokaltrafik samt genomförandebeslut godkändes i ExplN 2009-06-11. Samma dag godkände SbN detaljplanen. Detaljplanen och genomförandebeslutet m.m. antaget i KF 2009-11-30. Projektering av stadens anläggningar är slutförda.</p>	<p>Möjlig byggstart för stadens anläggningar (Fly-over och Flygplatsinfarten) har tidigare varit beräknad till 2015. Det ser ut att förskjutas och tidpunkten är osäker. Byggtiden beräknas till ca 2 år.</p>	<p>Byggstarten har förskjutits jämfört med genomförandebeslutet, vilket har medfört att projekteringsutgifter m.m. förskjutits. Byggstart för stadens arbeten är osäkra då dessa ska samordnas med exploitörerna. Risk för att stadens intäkter från tomträttsavgälder minskar då exploitörerna väljer att bygga ut mindre än planerat. Projektnettot förblir dock positivt.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Byggherrar är KF Fastigheter och Fastighets AB Bromma Center Södra. Staden har åtagit sig att bygga om Flygplatsinfarten som i detaljplanen gjorts till allmän gata samt att anlägga en vägbro, s.k. fly-over, över Ulvsundavägen. Staden ska också då tvärbanan byggs och strukturen i stadsutvecklingsområdet i Ulvsunda industriområde klargörs anlägga en gång- och cykelförbindelse från Bromma Blocks till det nya bostadsområdet.</p>			
<p>Nybohovsbacken Staden ska sälja mark till Besqab AB som bygger bostadsrätter längs Nybohovsbacken, Liljeholmen. Stockholmshem bygger hyresrätter på befintlig och blivande tomträtt längs Nybohovsbacken. Staden ska bygga om Nybohovsbacken samt bygga en ny kvartersgata som leder ner till en ny förskola som SISAB bygger. Kvartersgatan byggs och bekostas av</p>	<p>Inriktningsbeslut togs 2008-01-24. Detaljplanen vann laga kraft under 2013. Genomförandebeslut togs i exploateringsnämnden 2014-03-13, KF godkände genomförandebeslut och försäljning 2014-06-16. Markförsäljning skedde under mars 2015.</p>	<p>Reviderat genomförandebeslut planeras tas upp i början på 2016 p.g.a. av ökad kostnad för groventreprenad.</p>	<p>Groventreprenaden för gatan medför stora ökade kostnader, ca 15-20 mnkr jämfört med genomförandebeslut: Förfrågningsunderlaget var ej komplett och saknade mängder för flera viktiga poster. På grund av anpassningar till bostadsbygge och krav från Trafikkontoret har arbetet delats upp i flera små skeden med dyra skyttelsignaler. Eftersom vi inte fick tillstånd av SL att spränga intill bergbanan har berget loss hållits mekaniskt med ökade kostnader som följd. Schaktslänterna kunde inte göras enligt handlingar. Flackare slänter och spontkassetter har används i stället vilket inneburit merkostnad. Eftersom upphandlingen av entreprenaden blev överklagad kunde Stadens arbeten inte starta enligt tidplan vilket fått till följd att husbyggnation påbörjats innan gatuombyggnaden är klar. Detta har medfört samordningsproblem som i sin</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>staden. Staden bygger också en ny park i anslutning till de nya bostäderna. Några av husen byggs ovanför tunnelbanan samt bergbanan, dock ej inom skyddszonen för dessa anläggningar.</p>			<p>tur medfört ökande kostnader.</p> <p>Byggnation i närhet av tunnelbana och bergbana kan komma att påverka tidplanen. Markföreningar har påträffats och är under utredning. Detta kan medföra kostnader för transport och deponi.</p> <p>Stor vattenledning som ej får driftstöras vid förskolan som ska byggas samt omfattande ledningsomläggningar i Nybohovsbacken.</p>
<p>Rosenlundsparken Ca 200 lägenheter varav 80 bostadsrätter ska säljas till JM för ca 160 mnkr och resterande som tomträtt till Stockholms hem med 5 avdelningar förskola. Investeringar i väg med stora ledningsflyttar och park om ca 75 Mnkr. Evakuering av en förskola och nedstängning av en annan förskola.</p>	<p>Genomförandebeslut i ExplN 2014-04-10, i KF 2014-06-16.</p>	<p>Fastighetsbildning februari 2016. Byggherrarna byggstartar årsskiftet 2017.</p>	<p>Ökade kostnader för förskola. montessori ca 5 mnkr och Ask & Embla 2,5 mnkr. Montessoriförskolan tillfälliga bygglov upphävt. Osäkert om de kan vara kvar.</p>
<p>Skogsstjärnan 108 hyresrätter genom Svenska Bostäder och 126 bostadsrätter genom Ikano. En ny lokalgata anläggs av exploateringsnämnden parallellt med Lövstavägen för angöring av det nya bostadsområdet. Bostadsområdet byggs parallellt med Lövstavägen.</p>	<p>Inriktningsbeslutet togs i januari 2008 om 45 mnkr. Genomförandebeslut om 55 mnkr godkändes i ExplN juni 2014. KS 1 okt 2014. Beslut antogs i KF i november 2014. Detaljplanen överklagad till länsstyrelsen men vann laga kraft den 1 maj 2015. Mark har sålts till Ikano för bostadsrätt. nov 2015. Byggstart för stadens arbeten okt 2015.</p>	<p>Ikano och Svenska Bostäder byggstartar januari/februari 2016.</p>	<p>Tilläggskostnader till markentreprenaden förväntas då arbetet har varit mer krävande förväntat. Risk att budgeten överskrids för stadens genomförande. Försäljningen av mark har dock givit mer inkomst än förväntat. Fastighetsbildningen för Skogsklockan har dragit ut på tiden. Risk att fastigheter inte har bildats när Svenska Bostäder vill byggstarta.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Staden bygger om Lövstavägen till en s.k. stadsgata med kantsten och trädplantering.</p>			
<p>Slussen Projektet Slussen omfattar rivning och nyanläggning av trafikapparaten mellan Gamla Stan och Södermalm. Till detta ska kopplas en ny bussterminal för Nacka- och Värmdöbussarna. Det nya Slussen ska bli en mötesplats där ytor för handel och kultur byggs upp med den kollektiva knutpunkten som nav. I projektet ingår också att bygga ytterligare kanaler mellan Mälaren och Saltsjön för att kunna tappa mer vatten från Mälaren. Vissa delar av konstruktionerna tål inte längre tung trafik. Trafiknämnden bekostar årligen temporära förstärknings- och säkerhetsåtgärder för 10-15 mnkr.</p>	<p>Beslut togs i Kommunfullmäktige 2015-09-28 att godkänna det reviderade genomförandebeslutet som tidigare godkänts i Exploateringsnämnden.</p> <p>Miljödomen har vunnit laga kraft. Högsta Domstolen (HD) beslutade 2015-08-20 om att inte bevilja prövningstillstånd till överklagande parter. Det innebär att miljödomen från Mark-och miljööverdomstolen ligger fast. I och med detta har staden nu ett lagakraftvunnet tillstånd enligt miljöbalken för att bygga om Slussen och reglera om Mälaren.</p> <p>Historik: Programsamråd enl. Miljöbalken hölls under hösten 2007. Beslut om nybyggnadsinriktning togs i SbN december 2007. Reviderat inriktningsbeslut om totalt 115 mnkr togs i ExplN december 2008 och i KF maj 2009. Genomförandebeslut togs i ExplN februari 2010 och i KF juni 2010. Beslut om utformning och fortsatt arbete togs i maj 2009. Plansamråd har hållits under kvartal 1, 2010.</p> <p>Planen antagen i stadsbyggnadsnämnden 29 september 2011. I KF 12 december 2011. Ansökan för miljödom inlämnades i mars 2012. Miljödom väntas 2014. Detaljplanen för bussterminal i Katarinaberget</p>	<p>2017-2019: Provisorisk bussterminal färdigställs slutet 2017, kritiskt arbete för att möjliggöra rivning av anläggning Södermalmstorg.</p> <p>Detaljplan Bussterminal laga kraft vunen efter eventuell överklaganden senast under 2018. Påbörjat genomförande av bussterminal senast i början av 2019.</p> <p>Huvudbro färdigställd 2019. Trafik läggs om på ny bro då östra bron rivs.</p> <p>C-hus – koncept och systemhandling godkänt senast 2017 samt beslut att påbörja process för att ha utsett tagare senast 2018.</p>	<p>Försening trafikomläggning påverkar byggstart juni 2016.</p> <p>Planprocess Bussterminal – arbetet ligger på projektets kritiska linje – påverkan på sluttid. Risken är att vi ej får antagen plan innan 2016. Genomförandeavtal med TF kritisk för planarbetet.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	<p>antagen i KF juni 2012. Den 6/12 2013 upphävde Mark- och miljödomstolen detaljplanen på formella grunder. Staden har överklagat och begärt prövningstillstånd i mark- och miljööverdomstolen. Stockholms stad överklagade i december 2012 Mark- och miljödomstolens beslut om att upphäva detaljplanen för Slussen. I september 2013 fastställde Mark- och miljööverdomstolen detaljplanen för Slussen. Domen går inte att överklaga. Under oktober och november 2013 har huvudförhandling i Mark- och miljödomstolen avseende tillståndsansökan för vattenverksamhet genomförts. Den 13/2 2014 meddelade mark- och miljödomstolen att staden får ett samlat tillstånd för alla de arbeten man sökt tillstånd för. Arbeten avseende bussterminalen villkoras av att detaljplanen för bussterminalen vinner laga kraft. Domen måste vinna laga kraft innan staden kan påbörja de tillståndspliktiga arbetena. Domen har överklagats och ligger hos Mark- och miljööverdomstolen där huvudförhandling skulle ske under november 2014. Detaljplanen upphävdes på formella grunder den 6 december 2013 av Mark- och miljödomstolen, 31 mars 2014 fastställde Mark- och miljööverdomstolen domen. Staden avser påbörja en ny planprocess för en detaljplan för en bussterminal i Katarinaberget. Förberedande arbeten i form av främst ledningsomläggningar har handlats upp och arbete pågår sedan våren 2013. Enbart arbeten som ryms inom gällande detaljplan utförs. I februari 2013 godkände trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden kontorens redovisning av</p>		

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	<p>trafikplaneringen under byggtiden.</p> <p>I oktober 2014 lämnades en lägesredovisning för projektet. I november 2014 påbörjade kommunstyrelsen en genomlysning av projektet som blev klar i januari 2015.</p>		
<p>Årstafältet Projektet är ett stadsutvecklingsprojekt, en ny stadsdel med ca 6 000 bostäder och en omdanad park. Årstafältet är en del av den centrala stadens utvidgning och stadsdelen kommer att bli tät och varierad med butiker och verksamheter i bottenvåningarna. Programprojektet omfattar budget för programarbetet för stadsutvecklingsprojektet fältet och de etapper som ännu inte påbörjats. När nya projektetapper påbörjas justeras detta projekt så att budgeten för etapperna utgår ifrån det övergripande projektet.</p>	<p>Programsamråd hölls 2010. Därefter har inriktningsbeslut fattats 2010 för att sedan revideras 2012 och 2015. I senaste revideringen godkändes totala utredningskostnader om 200 mnkr (varav ca 80 mnkr upparbetat). I april 2014 fattade exploateringsnämnden beslut om kompletterande utredningsuppdrag för södra delen av fältet, vilket inkluderats i helheten för det senaste reviderade inriktningsbeslutet. Med denna senaste komplettering är prognosen ca 6 000 bostäder på Årstafältet.</p> <p>Den första bebyggelseetappen omfattar ca 1 000 bostäder, samt utbyggnad av delar av den stora parken. Genomförandebeslut för första etappen är fattat och beskrivs närmare i underprojektet till detta övergripande projekt för Årstafältet.</p> <p>Etapp 2 och 3, samt delar av etapp 5 och 6 är markanvisade. Etapp 2 väntas antas senare under året. För etapp 3 och del av etapp 5 har planarbete just inletts.</p>	<p>Staden har genom S:t Erik Markutveckling köpt tomträtten inom Postgården 2 och 4 där Martin Olsson bedriver sin verksamhet. Projektet kommer därför i framtiden att utökas med dessa delar, eventuell som plats för ett nytt sjukhus vilket Landstinget ännu inte bestämt var det ska ligga.</p> <p>Nästa genomförandebeslut väntas hösten 2016 när detaljplanen för etapp 2 är klar att antas. Genomförandetid: 2016-2031.</p>	<p>De första detaljplanerna (etapp 1 och parken), samt genomförandebeslutet för etapp 1 har överklagats, vilket försenar byggstarten ca 1 år (förutsatt att överklagandena avslås). Detta beskrivs utförligare i underprojektet för etapp 1.</p> <p>De största ekonomiska riskerna ligger annars i framtida försäljningspriser för marken. Även oklarheter runt kostnader för omläggning av vatten- och avloppsledningarna innebär oklarheter på utgiftssidan.</p>
<p>Årstafältet Etapp 1 Den första etappen innehåller ca 1 000 lägenheter i blandade upplåtelseformer, lokaler för</p>	<p>Genomförandebeslut fattades hösten 2015. Beslutet omfattar genomförande av första bebyggelseetappen (detaljplan 1) och delar av parken (egen detaljplan).</p>	<p>Med tanke på överklagandeprocessen är trolig byggstart kvartal 2 2017 för stadens anläggningar. Första start för byggherre blir därmed ca kvartal 4 2019 med första inflyttning ca 2020-21.</p>	<p>Både detaljplanerna och genomförandebeslutet överklagades. Trolig tid för att avgöra överklagandena är ett år.</p> <p>Första etappen omfattar en stor del av hela Årstafältets</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>verksamheter i bottenvåningarna och tre förskolor. Stadens arbeten omfattar även arbeten med delar av den nya parken utöver de gator och ledningsomläggningar som krävs för att färdigställa etappen.</p>			<p>projektbudget (ca 1 mdkr av totalt 3,5 mdkr för hela Årstafältsprojektet). Bl.a. innehåller första etappen genomförande av delar av parken inklusive dagvattendamm, bullerskydd längs Huddingevägen, flytt av koloniområde och omfattande ledningsomläggningar, vars kostnader är osäkra.</p> <p>Glappet mellan utgifter och inkomster innebär en viss risk att intäkterna blir lägre än budgeterat vid en eventuell prisnedgång på bostadsmarknaden.</p>
<p>Årstastråket Detaljplanprogram för ca 2 000 nya lägenheter i stråket färdigställdes 2005. Ett mindre antal lägenheter har genomförts som mindre projekt de senaste åren. Återstår ca 1 900 lägenheter varav 1 100 är markanvisade samt ca 250 lägenheter på privatmark eller mark upplåten med tomträtt, i ett bebyggelsestråk längs Bolidenvägen, Johanneshovsvägen och längs tvärbanan mellan hållplats Linde och Valla Torg.</p>	<p>GfN anvisade 2001-04-03 mark för ca 1 000 lägenheter till JM, SBC och Familjebostäder. JM har även markanvisning på 100 lägenheter utmed Bolidenvägen. SbN godkände programförslaget våren 2005. KF godkände 2005-03-07 avtal med Fortum om tunnelförläggning av berörda kraftledningar. Arbetena avslutades 2011/2012. Inriktningsbeslut för hela Årstastråket togs i KF 7 feb 2011. Genomförandebeslut för etapp 1 togs i KF juni 2012. Efter besvär över detaljplanen för etapp 1 om ca 500 lägenheter påbörjades genomförandet 2014-04 och samtliga fastigheter har nu sålts eller upplåtits. Reviderat inriktningsbeslut och Genomförandebeslut för ytterligare tre detaljplaner (etapp 2) togs i ExplN 2015-11-12 § 18. Togs i kommunfullmäktige 2016-02.</p>	<p>Återstående delar Årstastråket etapp 2 Vallastråket och etapp 3 Bolidenplan väntar genomförandebeslut med början första halvåret 2018. Genomförande år: 2012-2018</p>	<p>Ett omfattande arbete med riskbearbetning genomfördes under hösten 2010 av ExplN och TK. Nu råder samstämmighet om projektets fortsättning enligt ursprungligt förslag. Tvärbanan rustas upp. Byggstarten för etapp 1 var anpassad till avstängningen av tvärbanan under sommaren 2014. Sammanlagt antal lägenheter som kommer finnas i etapp 1-3 är 2 800 stycken.</p>
<p>Årstastråket Etapp 2 Genomförande av tre detaljplaner av fyra i Årstastråket etapp 2. Samtliga innehåller arbeten</p>	<p>Genomförandebeslut taget för årstastråket etapp 2 (ej inkluderande Vallastråket). omfattar 340 lägenheter på stadens mark och 160 lägenheter på stockholmskems mark. Årstastråket etapp 2 Vallastråket omfattar 500</p>		<p>Risker (båda etapperna) - fornlämningsförekomst i Kyrkparken. - samordning med Trafikförvaltningen, (för etapp 2 exklusive Vallastråket: samordning med planerad avstängning mars-oktober 2017).</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>som påverkar SL/SLL och tvärbanan i stadens regi. Detaljplan för Ormlången omfattar områden ovanför Södra länkens berg och betongtunnlar som markomodelleras och utformas som en ny park. Totalt 500 lägenheter varav 100 studentbostäder och 160 lägenheter på Stockholmsshems mark samt tre förskolor; en friliggande (SISAB) och två integrerade (Stockholmsshem och Familjebostäder) sammanlagt 14 avdelningar. Arbeten som påverkar tvärbanan planeras utföras våren och sommaren 2017 i samverkan med en av SL/SLL planerad längre avstängning av banan.</p>	<p>lägenheter varav 130 predestinerade till stockholmsshem med anledning av deras markägande och övriga 270 är ej fördelade. Etappen står inför ett omtag.</p>		<p>- samordning med Stockholmsshem om markbyte, markutnyttjande och projekt Grow Smarter.</p>
<p>Telefonplan, Midsommarkransen/ Västberga Detaljplaneprogrammet från november 2004 inkluderar ca 2 000 bostäder och 70 000 kvm arbetsplatser.</p>	<p>Detaljplanen för Telefonplan etapp 3 har vunnit laga kraft om ca 315 lägenheter. En tidig markreservat för Tellus Towers i kvarter Tvålfvingan ökar exploateringen från ca 450 lägenheter till ca 1600.</p>	<p>Projektet innefattar ca 1 600 lägenheter. En tidig markreservat gjordes i februari 2016. stora osäkerheter i kostnader mot SL och genomförandeproblematik. EXPLN önskar en utredning av en nordlig uppgång för tunnelbanan. Tidplanen för byggstart blir förskjuten för ca Designens hus om 130 lägenheter till 2018 och Tvålfvingan om ca 1 600 lägenheter till 2019 samt Timotejen 17 och 19 och 28 om ca 1 200 lägenheter till 2018.</p>	<p>Förskjutningar i projektet med ökade utgifter som följd. På grund av att lägenhetsstorlekarna minskat och att planerade kontor ersatts av bostäder så har antalet bostäder ökat jämfört med vad som redovisades i programmet.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Tvåflingan, etapp II Inom Kv. Tvåflingan har Stena Fastigheter, som äger merparten av marken inom kvarteret, genomfört parallella arkitektuppdrag för att undersöka förutsättningarna för en överdäckning invid Telefonplans tunnelbanestation. För de delar som ligger på stadens mark har Stena erhållit en tidig markreservat. Projektet är en del av detaljplaneprogrammet för ca 2 000 lägenheter och 70 000 kvm lokaler vid Telefonplan.</p>	<p>Inriktningsbeslut om 5 mnkr i ExpN 2012-12-12. Planering har påbörjats under sommaren. Start-PM togs i SbN 2014-06-12. tidig markanvisning om ca 1 300 lägenheter till SSM Fastigheter.</p>	<p>Ny tidig markanvisning till SSM Fastigheter för Tellus Towers den 2016-02-04. två bostadstorn om ca 1300 lägenheter.</p>	<p>De krav som SL ställer måste vägas samman med de tekniska förutsättningarna att göra en överdäckning under pågående trafik för tunnelbanan.</p> <p>Stora plan och genomförande risker med TT och dess närhet till tunnelbanan och riksintresset för kulturmiljövården.</p>
<p>Packrummet och Sjöviksskolan Projektet omfattar ca 900 bostäder och en F-9-skola för 1200 elever vid Årstaberget. Utgifterna avser främst ny- och ombyggnad av gata och park/torg.</p>	<p>Projektet omfattar ca 900 bostäder och en F-9-skola för 1200 elever vid Årstaberget. Genomförandebeslut togs i Exploateringsnämnden 2015-10-15, ska vidare till KF. Beslutet omfattar investeringsutgifter om 214 miljoner och beslut om försäljning av Packrummet 9-12 samt del av Årsta 1:1 med en försäljningsinkomst om cirka 1 115 mnkr. Detaljplanen antogs i KF 2015-12-14, men är överklagad till Länsstyrelsen.</p>	<p>Genomförandebeslut togs i KF 2015-12-14, har vunnit laga kraft.</p>	<p>Etappvis tillträde till fastigheterna och etappvis utbyggnad av bostäder och gator, parker under år 2016-2025. Osäker tidplan p.g.a. detaljplanen är överklagad till Länsstyrelsen.</p>
<p>Årstadal, Liljeholmen En ny stadsdel med ca 4 000 lägenheter och ca 100 000 kvm kontor håller på att växa fram i det gamla industriområdet</p>	<p>Program för ombyggnad av Södertäljevägen togs fram 2004. KF har godkänt två markförvärv. GfN godkände 2003-04-22 ett genomförandebeslut avseende nybyggnad av park och en ny gångväg samt ombyggnad av delar av Sjöviksbacken för 19 mnkr.</p>	<p>De sista etapperna har börjat byggas ut i Årstadal (påbörjades under 2015) och sammanlagt kommer området att bli hem åt 14 000 personer på en mycket liten yta om endast fem hektar. Ombyggnationen av Fredsborgsparken kommer att utföras under</p>	<p>I genomförandebeslutet ingår att bygga om korsningen mellan Södertäljevägen och Hägerstensvägen till en cirkulationsplats. Mycket talar för att denna ombyggnad inte kommer att genomföras, inom projektet. Orsaken till det är att denna ombyggnad inte längre bedöms som helt nödvändig för att klara trafikkapaciteterna i Årstadal.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Årstadal. Ett programförslag för området togs fram 2001.</p>	<p>2005-04-18 godkände KF genomförandet av exploateringen omfattande investeringar om 348,4 mnkr. De första etapperna av utbyggnaden ligger till stora delar på privat mark. Successivt har stadens mark i anspråk tagits och då har också de stora investeringarna för staden påbörjats. Stora delar av stadens mark har varit upplåten med tomträtt för industri. Större åtgärder på stadens mark påbörjades 2003. Under 2007-2010 har stadens största entreprenader inom området pågått. Tätheten i området har lett till ett behov att förstärka och tillgängliggöra de grönytor som finns i stadsdelen. Med anledning av detta har ett parkprogram för Årstadal tagits fram. Programmet färdigställdes och publicerades på stadens hemsida under april 2015 och under våren 2015 har staden inlett byggnation/upprustning av de första parkdelarna med finansiering från olika projekt i stadsdelen. Fredsborgsparken behöver byggas om för att klara den belastning den utsätts för och fungera bättre.</p>	<p>hösten 2016.</p>	<p>Detta därför att flera av de kvarter som var tänkta som kontorsarbetsplatser i stället har byggts som bostäder, vilka har betydligt lägre trafikstringstal. Ombyggnaden skulle även omöjliggöra en framtida nedgrävning av den genomgående trafiken. En större ombyggnad av Södertäljevägen, med en eventuell nedgrävning av de genomgående körfälten, kommer att utredas närmare. För detta finns ett eget projekt (Södertäljevägen).</p>
<p>Älvsjö Centrum Förnyelse väster om järnvägen med 700 lägenheter, hotell, butiker och buss- och spårvägsterminal m.m. Planering med Banverket och SL för att skapa ett resecentrum</p>	<p>Programarbete avslutat. Trafikanalyser och utredningar för resecentrum genomförda. Projektering klar mars 2009. Detaljplan och genomförandebeslut i ExplN 2009-12-17, i KF 2010-03-29. Byggstartades september 2010. Resecentrum byggdes klart 2013 och utbyggnaden av gator och torg som påbörjades 2010 fortsätter till 2016. Utbyggnad under 2010-2017.</p>	<p>Under 2015 har hotell byggstartats och bostäder byggstartar under 2016.</p>	<p>Förseningar på ca 1 år p.g.a. krav från Länsstyrelsen.</p>
PLANERINGSPROJEKT ÖVER 50 MNKR			
<p>Järvalyftet Kommunfullmäktige gav</p>	<p>Inom Järvalyftets ram, exklusive Kista, beräknas i dagsläget ca 1 500-2 000 lägenheter och ca</p>	<p>Förslaget remissbehandlades under hösten 2008. Kommunfullmäktige godkände förslaget 2009-</p>	

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>2007 kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra ett särskilt program avseende södra och norra Järvafältet, det s.k. Järvalyftet. Vision Järva 2030 har tagits fram inom ramen för Järvalyftet.</p>	<p>10 000 kvm lokaler att kunna byggas. Av dessa tänkbara lägenheter finns inriktnings- eller genomförandebeslut för ca 600 lägenheter.</p>	<p>04-20. Nästa steg blir att berörda nämnder och bolag ska genomföra delar av förslaget till Vision Järva 2030.</p> <p>Olika delprojekt inom Järvalyftet presenteras mer i detalj nedan.</p>	
<p>Rinkeby Allé Ombyggnad av Rinkeby Allé samt anslutande gator och gångvägar. Den trafikseparerade gatan byggs om till en stadsgata. Ombyggnaden kommer även att omfatta omdaning av Rinkebyplan och del av Rinkebysvängen.</p>	<p>Genomförandebeslut i ExplN 124 mnkr den 2015-12-10. Utredningsbeslut i exploateringsnämnden 2010-11-18 om 3 mnkr. Inriktningsbeslut för ombyggnad av Rinkeby Allé beslutades i ExplN den 29 september 2011. Samtidigt lämnades markanvisning till Svenska Bostäder 70 lägenheter samt planbeställning. Strukturplan för Rinkeby Allé är godkänd av SbN maj 2013 och i KF 4 november 2013. Ytterligare markanvisning till Svenska Bostäder med 70 lägenheter samt markanvisning till Micasa för vårdboende.</p>	<p>Genomförandebeslut i KF våren/sommaren 2016. Detaljplan laga kraft troligen september 2016. Byggstart årsskiftet 2016/17.</p>	<p>Kompensation för omformning av förskole tomt diskuteras. Enligt avstämning med SLK och Stadshus AB föreslås finansiering av Rinkeby Allés ombyggnad ske med särskilda medel. Integrationsprojekt inom Vision Järva 2030 (Järvalyftet). Genomförandebudget omfattar 124 mnkr.</p> <p>Upprustningen är utvidgad och omfattar Rinkebyplan och del av Rinkebysvängen.</p> <p>Detaljplanen förväntas bli klar hösten 2016. Något senare än tidigare antaget.</p> <p>Tidplan för ombyggnad av Rinkeby Allé ska samstuderas med tidplan för Svenska Bostäders om och nybyggnad av bostadshus samt Familjebostäders ombyggnad av fastigheten Kvarnberget 2 till polishus. Bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik byggs av trafikkontoret hösten 2015 till sommaren 2017.</p>
<p>Tenstaterassen Ca 300 lägenheter samt vårdboende byggs intill tunnel över E18. Staden bygger offentliga stråk och platser ovanpå</p>	<p>KF beslutade oktober 2003 att två överdäckningar ska byggas över E18 och att dessa ska utformas för bebyggelse. Byggprojekten ingår i stadens satsningar på Järvafältet och innebär att ca 250 lägenheter byggs intill tunnel över E18. Kontakten till Järvafältet för boende i</p>	<p>Detaljplanarbetet förväntas starta på nytt under våren 2016. Genomförandebeslut i ExplN under kvartal 3 2017 för sin del. Därefter i KF. Färdig detaljplan 2016 kvartal 1.</p>	<p>Ekonomi i projektet är en stor och avgörande fråga för byggbolagen. Om försäljningsprisen är under 38000 kr/BRA kommer marken att upplåtas med tomträtts, annars försäljning. Byggprojektet är komplext. Uppskattad kostnad är ett riktvärde.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>överdäckningen av E18 och bygger driftväg till fältet Nivåskillnaderna ned mot fälten är omkring 15 meter. Ett gc-stråk byggs till centrala gc-system i Tensta. Kontakten till Järvafältet för boende i stadsdelarna kommer att förbättras.</p>	<p>stadsdelarna kommer att förbättras genom överdäckningen. Staden bygger offentliga stråk och platser intill överdäckningen över E18 och anlägger vägar till fältet. Trafikverket bygger överdäckningarna med hjälp av stadens infrastrukturmedel. I Tensta byggs en väg för utrycknings- och driftfordon till fältet. Bouwfonds Veidekke AB erhöll i oktober 2007 en markreservation för ca 250 lägenheter för bebyggelse på däck. Detaljplanearbetet har påbörjats 2009. Detaljplanen har vilat men kommer nu att startas upp. Markanvisning 2016-02-04 till Byggnadsförening Viktor Hanson för 250 lägenheter (bostadsrätter)samt till AB Svenska Vårdbyggen för vårdhem 72 lägenheter; 40 bostadsrätter samt förskola med 9 hyresrätter ovanför.</p>		
<p>Kista företagsområde</p>	<p>Ett nytt Kista håller på att växa fram med en stadslig miljö som lever dygnet runt. Ett flertal nya bostäder, nya gator, gång- och cykelbanor, torg, mötesplatser, affärsstråk, samt ett bredare serviceutbud gör Kista till en mer attraktiv plats för människor att verka och leva i. Totalt planeras för 3000-4000 nya bostäder av olika karaktär, allt för att möta Kistabornas bostadsbehov.</p>		
<p>Kista Äng Projekt innehållande ca 1300 bostäder varav ca 300 är studentbostäder.</p>	<p>ExpIN tog 2013-02-07 beslut om att markanvisa ca 300 studentlägenheter till ByggVesta AB och för att utreda förutsättningarna för en utbyggnad av Kista Äng.</p>	<p>Omfattande utredningsutgifter om ca 5 mnkr. Inriktningsbeslut i ExpIN 2014-06-12 med utredningsutgifter om 15 mnkr.</p>	
<p>Påsen/Godsvagnen Skanska äger tillsammans med Areim fastigheten Godsvagnen 10. Skanska</p>	<p>Detaljplanen var på samråd 2014-12-18 - 2015-02-12. Samrådsredogörelse och inriktning inför granskning godkändes av SbN 2015-08-20.</p>	<p>Antagande av detaljplan samt godkännande av genomförandebeslut i KF planeras till kvartal 1 2016. Byggherrarna planerar att starta produktion av</p>	<p>Projektets tidplan kan påverkas av överklagandeprocessen.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>äger även tillsammans med Ikaño den angränsande fastigheten Påsen 10 samt tomträtten till Påsen 8. Planarbete pågår för att kunna ersätta merparten av befintlig kommersiell bebyggelse med ca 750 lägenheter. Staden ska utföra ny- och ombyggnadsarbeten av gator och park samt göra vissa markbyten med bolagen. Påsen 8 föreslås friköpas i samband med planfastställelsen.</p>	<p>Granskning av planen genomförs 16/9-14/10.</p> <p>I dec 2015 togs genomförandebeslut i ExplN och SbN godkände detaljplanen.</p>	<p>lägenheter så snart detaljplanen vunnit laga kraft.</p>	
<p>Stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden</p>	<p>Området utgör ett av stadens stora utvecklingsområden som omfattar en utbyggnad av 12 000 bostäder och 35 000 arbetsplatser, som ska kombineras med en modern hamn och annan strategisk infrastruktur som Spårväg City. Utvecklingsområdet innehåller fem delar; Energihamnen, Frihamnen, Louden, Hjorthagen och Värtahamnen. Planering och genomförande i området genomsyras av ett tätt samarbete med övriga aktörer, såsom Stockholms Hamn, Trafikverket, Fortum, SL samt såväl byggherrar och intressenter såsom redan befintliga boende och verksamma.</p> <p>Utbyggnaden kommer att pågå under ca 20 år med en utbyggnadstakt av ca 500 lägenheter/år, och innehålla flera större infrastrukturprojekt med kopplingar till övriga delar av staden och länet.</p>	<p>Avtalsberoende infrastrukturinvesteringar kan i ett tidigt skede ge stora avvikelser i förhållande till budgeten årsvis.</p> <p>Projektet förklaras mer i detalj nedan.</p>	

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Energihamnen Delprojekt i NDS. Området inrymmer idag Fortums verksamhet samt andra arrendatorer på kortare arrenden. En vision för framtida disposition av Energihamnen har utretts. Utöver Fortums framtida utvecklingsbehov har även lokalisering av Cementas cementdepå (för att flytta från Lövholmen) utretts och Stockholms Hamnars framtida behov av lagring av bunkerolja, diesel och LNG till fartyg ingått. Dessutom har kopplingen för gång- och cykel i nord-sydlig riktning mycket låg standard och behöver förbättras. Spårväg City är planerad genom området för att förbinda Värtahamnen med Ropsten.</p>	<p>Detaljplaneändring har ansökts hos SbK för energihamnen (okt. 2010). Det har visat sig att åtgärderna enligt Fortums miljö tillstånd för utbyggnad av pir m.m. samt nytt kraftvärmeverk på Nimrod kan genomföras med bygglov enligt gällande detaljplan. Bygglov har sökts för nytt krosshus m.m. Fortum har fått investeringsbeslut att påbörja arbetena med konvertering av anläggningen till mer biobränslebaserat. Arbetena påbörjades under våren 2013 med bl.a. muddring för ny pir och sprängning för ny transporttunnel. Tidplan för Spårväg city behandlades i sju nämnder/styrelser samt i SL:s styrelse november 2010. Tidplanen för Spårväg city kommer att påverka Energihamnen i stor utsträckning. Spårvägssträckning utreddes under 2014: längs Lidingövägen och i Norra Hamnvägen.</p>	<p>För att komma vidare med dispositionen av Energihamnen så att markanvisning kan ske och detaljplanearbete påbörjas måste en prioritering mellan intressen ske från Stockholms Stad. Vissa utredningar har påbörjats. Ett förslag till markanvisningsavtal har skickats till Cementa och svar har begärts under mars månad(2016). Avtalet avser en tomt i Energihamnen som är mindre än den yta som Cementa gjort anspråk på. Detta är den yta som finns tillgänglig.</p>	<p>Utredningar om framtida disposition av ytor i Energihamnen har visat att området inte räcker till för de anspråk som gjorts på ytor. Fortum önskar ytor för framtida utvecklingsmöjligheter och effektivisering i sin verksamhet. Stockholms Hamnar behöver plats att lagra olja, diesel, bensin och LNG för tankning av fartyg. För att möjliggöra fler bostäder på Lövholmen finns önskemål om att Cementa ska flytta sin cementdepå till Energihamnen.</p>
<p>Frihamnen Bearbetat förslag till program 2013 visar på att ca 1 750 bostäder och ca 7500 kvm kommersiell bebyggelse kan inrymmas. Stor del är dock fortfarande hamnområde och projektet förutsätter bl.a. en ny lösning avseende</p>	<p>Beslut finns om att containerterminalen ska flyttas till Norvik, där Stockholms Hamnar AB bygger ny hamnanläggning. Markanvisning spårdepå i ExplN 2008-10-09. En provisorisk bussdepå med ca 50 biogasbussar är i drift sedan slutet av 2010. Den 10 december 2009 beslutade miljödomstolen att säga nej till en ny containerhamn i Norvik. Den 22 december 2010 meddelades att Stockholms Hamn AB får bedriva hamnverksamhet i Norvik. Byggnation i Frihamns-</p>	<p>Utredningsbeslut för Frihamnen ska under mars 2016 till KF.</p>	<p>Osäkerhet och förskjutningarna i prognosen beror på anslutning till Norra Länken/Österleden, gränssnitt exploatering/hamnverksamhet. En förlängning av Norra Länken till Frihamnen är en förutsättning för full utbyggnad.</p> <p>Landstinget har ej medgivit Spårväg City några ekonomiska medel de kommande åren. Enligt beslut ska projektgruppen för Spårväg City återuppstå närmare driftstart. Det är oklart vad det betyder för den fortsatta</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>containerterminal och besked avseende förlängning av Norra Länken till Frihamnen.</p>	<p>området är planerat att ske som det sista byggprojektet i Norra Djurgårdsstaden med en preliminär byggstart omkring 2026. För Spårväg City är tidplanen oklar sedan landstinget ej gett några ekonomiska medel till projektet under de kommande åren. Utgångspunkten i stadens planering i projektet är att det ska finnas en Spårväg City år 2023 när boende har flyttat in i Södra Värtan. Spårvägen Citys dragning genom Frihamnen är framtagen via parallella uppdrag där ett förslag gått vidare och bearbetats. Osäkerheter vad gäller hamnens trafik från Frihamnspiren år 2030 och framåt gör att mycket omfattande trafikstudier är gjorda. Utredningsbeslut för Frihamnen godkändes av exploateringsnämnden den 10 december 2015.</p>		<p>planeringen av en kapacitetsstark kollektivtrafik i Norra Djurgårdsstaden och arbetet med hållbara transporter.</p> <p>Projektet är beroende av att flera arrenden och hyreskontrakt sägs upp och att många byggnader rivs. Överenskommelse måste också ske med en privat markägare</p>
<p>Hjorthagen Hjorthagen ingår i stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden. Hjorthagen planeras att byggas ut med ca 5 500-6 000 lägenheter tillsammans med ny infrastruktur, gator och parker. Området ska inrymma kommersiell och social service framför allt i bottenvåningar. De gamla gasverks-byggnaderna ska bevaras och användas för arbetsplatser, institutioner och service av sådana slag som är lämpliga med hänsyn</p>	<p>Ledningsarbeten påbörjades under 2005. Program taget i SbN 2003-06-12. Lägesredovisning beträffande markrening i GfN 2003-11-25, med delgenomförandebeslut, utredning, projektering m.m. Ny lägesredovisning i GfN 2004-10-12, som inkluderar delgenomförandebeslut om ytterligare 1 100 mnkr. Lägesredovisning godkänd i KF 2004-12-14. Ramavtal med Fortum godkänt i KF 2004-06-17. Markanvisningar godkända i GfN 2004-06-22. Planremiss och lägesredovisning i MN 2005-10-27. Inriktningsbeslut NDS (delen Hjorthagen), Genomförandebeslut Norra 1 2009-09-07 i KF. Genomförandebeslut Västra samt sopsugsanläggning 2010-11-29 i KF. Genomförandebeslut infrastruktur (Bobergs gata) 2012-04-02 i KF. Genomförandebeslut för Norra 2 2012-06-11 i KF. Reviderat inriktningsbeslut</p>	<p>I samband med planremiss för Kolkajen-Ropsten, april-maj 2016, avser kontoret att redovisa ekonomi och plan för markanvisningar för Exploateringsnämnden. Nu bor ca 2500 personer i det nybyggda området, deletapperna Norra 1 och Västra. Norra 1 är även parker och gator i närmaste helt klar. I Norra 2 byggs husen, I Brofästet pågår markrening. I Gasverket ska skolan byggas och var klara 2019. Planering och ombyggnationen av Gasverket inriktas för att detta ska fungera. Osäkerhet kring idrottshallen ger problem med detta. Detaljplanen med skolan, idrottsplanen, scenen, musikhotellet, Klätterverket och Spårvägmuseet ska antas. Planläggning för övriga Gasverket pågår, med samråd för ett delområde efter sommaren. Hösten 2015 påbörjades ombyggnad av Gasverkesvägen,</p>	<p>Ombyggnaden av Gasverksområdet är påbörjad. Det är mycket komplicerat och kostsamt såväl för staden som för den markanvisade centrumutvecklaren JR Kvartersfastigheter. Ny lagstiftning och klassning av Energihamnen och Värtaverket kan påverka möjligheten att bygga bostäder i Hjorthagen. Flera detaljplaners tidplaner är påverkade. Utredning pågår. Risk för att färre bostäder kan byggas. Detaljplanen för Ängsbotten, som KF antog i mars 2014 har upphävts av länsstyrelsen i december 2015. Planen, som gav byggrätt till ca 400 lägenheter, måste nu arbetas om så att bostäderna bättre anpassas med hänsyn till buller från Värtabanan. Risk för att färre bostäder kan byggas, vilket minskar intäkterna. Detaljplanen för Gasklocka 3 och 4 prövas i mark och miljööverdomstolen. Risk att byggrätten begränsas i höjd och färre bostäder kan byggas, vilket minskar intäkterna. Besked om den internationella gästspels scenen behövs. Scenen är viktigt för hela</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>till byggnadernas kulturhistoriska värden. Området kommer att byggas ut med en takt av 500-600 lägenheter per år.</p>	<p>Hjorthagen, genomförandebeslut för Gasverksområdet och Ängsbotten i ExplN 2013-12-12. Genomförandebeslut för Gasklocka 3 och 4 i ExplN 2014-02-06. Reviderat inriktningsbeslut ExplN 2013-12-12, KF 2014-04-07. Genomförandebeslut Gasverket ExplN 2013-12-12, KF 2014-04-07. Genomförandebeslut Ängsbotten ExplN 2013-12-12, KF 2014-04-07. Genomförandebeslut Gasklocka 3 o 4 ExplN 2014-02-06. Genomförandebeslut Brofästet togs i KF maj 2015.</p>	<p>markrening och ledningsförläggning i Gasverksområdet. Planläggning för Kolkajen-Ropsten, det återstående området mot Lilla Värtan och Ropsten pågår. Osäkerhet kring detaljplanerna Ängsbotten, som länsstyrelsen inte fattat beslut om, och Gasklocka 3 o 4 som blivit upphävd av Mark- och miljödomstolen.</p> <p>Förslaget på stora utbyggander i vatten i Kolkajen-Ropsten för att bättre utnyttja området vid vattnet och för att möjliggöra fler bostäder kan innebära större utgifter (och intäkter) än vad det reviderade inriktningsbeslutet från 2014 omfattar.</p>	<p>områdets utveckling. Osäkerheten kring idrottshallen ger också svåra problem med tidplanering för byggnationen och skolstarten. Utbyggandsområdets förenlighet med de kulturhistoriska värdena innebär en balansgång med risker för att detaljplanerna avslås i högre instans.</p>
<p>Hjorthagen Östra (Hjorthagen) Ca 2000 bostäder och 70 000 kvm kommersiella ytor samt Ropstens kollektivtrafik-knutpunkt med service och kontor.</p>	<p>Hjorthagen östra omfattar de kommande etapperna Ropsten, Kolkajen och Tjarkajen där detaljplanarbetet ännu inte påbörjats. Programarbete för de kommande etapperna inom Hjorthagen påbörjades under 2010. Programarbetet har konkretiserat planerna för kv. Kolkajen(ca 350 lägenheter, park och kaj), Tjarkajen (ca 500 lägenheter) och Ropsten (Knutpunkt med service, kontor och ca 150 bostäder). 21 maj 2015 togs beslut om start-PM för Kolkajen-Rosten i SbN. Detaljplanen ska pröva ca 2000 lägenheter och 70 000kvm lokaler, enligt strukturskiss som utarbetats genom parallella uppdrag. En del av bebyggelsen möjliggörs genom stora utbyggander i vattnet.</p>	<p>Detaljplanesamråd planeras till april 2016. Kontoret avser att göra en ekonomisk redovisning i samband med planremissen. Eventuellt behöver inriktningsbeslutet revideras. Genomförandebeslut väntas fattas under kvartal 3 2017. Då kan markrening påbörjas samt byggnation av gator.</p>	<p>För Ropsten finns många planer bland annat bussterminal och ny bro till Lidingö men finansieringen är än så länge oklar. Likaså är spårväg city oklart, förhandlingar pågår men det är därmed stor osäkerhet kring utformning av området p.g.a. detta. De tre delprojekten hanteras som ett stort projekt; nämligen Kolkajen-Ropsten. Kontoret utreder nu geologin, och markmiljön i området som underlag för hur utbyggnaderna i vattnet ska genomföras och vad de kommer att kosta. Övriga risker/osäkerheter i projektet är Hur Fortums värmepump kan integreras i en tät stadsmiljö.</p>
<p>Valparaiso (Värtahamnsområdet) NCC har fått en</p>	<p>NCC markanvisning förlängdes 2015-04-22 och är nu giltig t.o.m. 2017-04-30. Byggnation år: 2020-2025.</p>	<p>Byggnation år: 2020-2025 Utbyggnad av Värtapiren pågår. Spårväg City kan byggas genom Valparaiso först när nya</p>	<p>Områdets yta är begränsad och många stora projekt kommer att pågå samtidigt inom och i anslutning till området. Samordning mellan projekten kommer att vara</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>markanvisning om ca 70 000 kvm för kontor och handel. Därutöver innehåller projektet många infrastrukturbitar som sammanbindning av Södra och Norra Hamnvägen och anslutningar mot Norra länken. Även Spårväg City planeras gå genom området.</p>	<p>Markanvisning i MN hösten 2006. Inriktningsbeslut som är kopplat till inriktningsbeslut för Södra Värtan och genomförandebeslut för Värtapiren, togs i ExplN 2009-12-17. Ett omarbetat inriktningsbeslut har behandlats i exploateringsnämnden 19 april 2012, i KF 28 maj 2012. Del av Valparaiso är enligt avtal upplåtet till Trafikverket som etableringsområde under bygget av Norra Länken. Avetablering har skett under 2014.</p>	<p>piren tagits i drift och när hamnbassängen fyllts ut vilket beräknas ske under 2017. Reviderat utredningsbeslut tas upp i ExplN i april 2016, tillsammans med beslut och markanvisningar i Södra Värtan. Start-PM (Detaljplan) förväntas att tas upp i SbN kvartal 1/2017.</p>	<p>mycket viktigt. Delar av Valparaiso ingår i Värtapiren. Den 16 februari 2010 beslutade Miljödomstolen att avslå Stockholm Hamns ansökan om att bygga en ny Värtapir. I april 2011 besökte Miljööverdomstolen som också godkänner byggandet av piren. Beslutet innebär en försening på två år. Utbyggnad av Värtapiren pågår och beräknas färdigställd under 2016. Spårväg City kan byggas genom Valparaiso först när nya piren tagits i drift och när hamnbassängen fyllts ut vilket beräknas ske under 2017. Det finns en osäkerhet beträffande överdäckning av Värtabanan. Flera riskfrågor kring transporter med farligt gods utreddes under 2014. Detaljplanen har skjutits fram och var tidigare planerad under 2015. Med hänsyn till riskutredningen p.g.a. Sevesolagstiftningen och närheten till Värtaverket skjuts Start-PM för Detaljplanen upp tills detta är klarlagt. Ny prognos för start-PM i SbN är kvartal 1 2017.</p>
<p>Södra Värtan (Värtahamnsområdet) Området bedöms innehålla ca 250 000 kvm kommersiell bebyggelse och drygt 1 000 lägenheter. Södra Hamnvägen måste breddas för att klara infrastrukturen i området. Det påverkar Trafikverkets bangård som helst skulle tas bort helt alternativt minskas ner med antalet spår. Detta borde vara möjligt när containerverksamheten i Frihamnen flyttar till Norvik.</p>	<p>En detaljplan omfattande två kvarter innehållande handel, kontor och parkering var ute på plansamråd under våren 2005. Länsstyrelsen har i remissvaret avstyrkt planen med anledning av risksituationen. Plansamråd för detaljplanerna som innehåller bostäder skedde våren 2005. Länsstyrelsen, miljöförvaltningen och hamnen har avstyrkt bostadsanvändning med hänvisning till att denna kan påtagligt skada riksintresset hamn. SBKs samrådsredogörelse och ställningstagande redovisade i SbN i mars 2006. Lägesredovisning i GfN 2003-02-18. Lägesredovisning till GfN 2004-10-12. Inriktningsbeslut ExplN 2009-12-17. Reviderat inriktningsbeslut ExplN 2012-04-19, i KF 2012-05-28. För Södra Värtahamnen finns ett</p>	<p>Byggnation år: 2018-2023. Markanvisningstävling för ca 650 lägenheter med markanvisningar kvartal 2 2016 i ExplN. Tillståndsansökan inlämnad till länsstyrelsen för upprustning av Södra kajen.</p>	<p>Osäkerhet om bostäderna klarar bullerkraven och hur riksintresset hamn påverkas. Möjligheten att bredda Södra Hamnvägen förutsätter att överenskommelse kan träffas med Trafikverket om att spårområdet kan minskas alternativt tas bort. Områdets låga parkeringstal förutsätter kapacitetsstark kollektivtrafik för att det ska fungera. Oklart beslutsläge för Spårväg City genom Södra Värtan då landstinget ej avsatt några ekonomiska medel.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	<p>fördjupat program framtaget. Det godkändes av exploateringsnämnden den 15 mars 2012. Under kvartal 2, 2011 har en markanvisning om ca 90 000 kvm skett till SEB för kontor. Kv. Bristol markanvisades till Vasakronan vid nämnden den 15 mars 2012. Planarbete påbörjades för Antwerpen (SEB) under 2012. SEB meddelade den 24 april 2013 att de inte avser flytta till Södra Värtan. Planarbete för kv. Bristol (Vasakronan) påbörjades vid halvåret 2013. Påbörjande av framtagande av systemhandlingar under 2013. Start-PM i stadsbyggnadsnämnden den 15 oktober 2015.</p>		
<p>Marieberg Programarbete för Marieberg godkändes och redovisades i SbN under oktober 2012. Programområdet innehåller hela Marieberg och kommer resultera i flera delprojekt. För att skapa en mer levande stadsdel och komma åt byggbar mark planeras större gatuombyggnader, däribland Västerbroplan och delar av Gjörwellsgatan och Rålambsvägen. Programmet har resulterat i ett planerat mål om 1 500 lägenheter och 30 000 kvm kontor.</p>	<p>Markanvisning 2008-06-12 till ByggVesta AB för bostäder inom fastigheten Marieberg 1:29. Start-PM för program för Marieberg godkänt i SbN 2011-06-16. Utredningsbeslut i ExplN mars 2012. Programsamråd har skett under våren 2012. Framtagande av grovkalkyl för gatu- och parkarbeten pågår tillsammans med möjlig mängd byggrätt på stadens mark. Det ger möjlighet att se om staden själv kan bekosta infrastrukturåtgärder eller om hela stadsdelsutvecklingen är avhängiga gatukostnadsersättningar för att kunna genomföras. SbN godkände programmet i oktober 2012 med uttalanden om 50 % mer bostäder. Fortsatt utredningsarbete för utökad bostadsproduktion.</p>	<p>Efter Stadens förvärv av Centauren för utbildningsändamål har Utbildningsförvaltningen behov av att komplettera etableringen med en ny idrottsbyggnad. Platsen markanvisas till SISAB efter tidsplanering med SBK om lämpligt nämnddatum, förmodligen under 2016.</p>	<p>Miljöförvaltningens ifrågasättanden av Bromma flygplats beräkningar för flygtrafikbullret är ytterligare en pusselbit i det som kan komma att påverka ett återupptagande av Mariebergsprogrammet. Projektet avvaktar fortfarande LST:s beslut om Krillans krog.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
Nordvästra Kungsholmen	Området utgör ett av stadens stora utvecklingsområden och omfattar en utbyggnad av bostäder, arbetsplatser, parker, gator m.m. samt sanering av mark. Totalt tillkommer ca 5 200 lägenheter och ca 300 000 kvm arbetsplatser.	År: 2007-2022	Osäkerheter finns i beslut som tas både hos stadens egna instanser samt övriga myndigheter. Detta kan skapa förskjutningar i budgeten för respektive projekt. Osäkerheterna förklaras mer i detalj per projekt nedan.
Kristinebergshöjden (Bostäder) Projektet kan påbörjas då trafikplats Lindhagensgatan är ombyggd, och detaljplanen för NCCs kontorshus (Kristineberg 1:10/Kristineberg Kontor) vunnit laga kraft, då kontorshuset är tänkt att fungera som bullerskydd för bostäderna. Projektet omfattar ca 250 bostäder.	Markanvisning för bostadsändamål till Svenska Bostäder 2/3 och 1/3 till NCC samt SISAB i GfN hösten 2003. Markanvisning till Edicta våren 2004 för uppförande av tennisanläggning. SISAB och Edicta är ej längre intresserade. Programbeslut om uppförande av sporthall som miljökärm mot bostadsbebyggelsen har antagits av ExplN och IdN september 2007. Markanvisning inkl. inriktningsbeslut till NCC för uppförande av kontor, januari 2008. Inriktningsbeslut i KF 16 juni 2008 samt uppdrag till IdN att återkomma med inriktningsbeslut för idrottshall. En separat detaljplan upprättas för trafikplatsen i samband med upprättande av arbetsplan. Byggstart för trafikplatsen skedde i augusti 2012. Därefter kan bebyggelsen på Kristinebergshöjden påbörjas. Genomförandebeslut för trafikplatsen antaget av ExplN december 2010 och i KF juni 2011. Detaljplanen för trafikplatsen vann laga kraft september 2011. Flera detaljplaner för bostäder, kontor och idrottshall kommer att upprättas. Detaljplanen för NCC-kontor, var på samråd mars 2013. Genomförandebeslut för kontoren togs i ExplN 2015-04-13 Start-PM för bostäderna på	Planarbete: 2012-2016. Genomförande: 2017-2020.	Bebyggelsen på Kristinebergshöjden kan inte påbörjas förrän stora delar av den nya trafikplatsen är färdigställd(hösten 2015). Komplikationer och förseningar i anläggandet av trafikplatsen innebär risk för förskjutningar för den övriga bebyggelsen. Planen för kontorshuset som ska fungera som bullerskärm åt bostäderna måste vinna laga kraft innan vi går vidare med planen för bostadshuset.

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	Kristinebergshöjden i SbN april 2013.		
<p>Kristinebergshöjden (Kontor) Projektet innebär bebyggelse väster om Essingeleden och kan påbörjas då ombyggnaden av trafikplats Lindhagensgatan är färdig. Kontoret ska fungera som en bullerskärm mot Essingeleden för den planerade bakomliggande bebyggelsen. Projektet omfattar ca 50 000 kvm kontor.</p>	<p>Markanvisning inkl. inriktningsbeslut till NCC för uppförande av kontor, januari 2008. Inriktningsbeslut i KF 16 juni 2008 samt uppdrag till IdN att återkomma med inriktningsbeslut för idrottshall. En separat detaljplan upprättas för trafikplatsen i samband med upprättande av arbetsplan. Byggstart för trafikplatsen skedde i augusti 2012. När byggnationen är klar kan bebyggelsen på Kristinebergshöjden påbörjas. Genomförandebeslut för trafikplatsen antaget av ExplN december 2010 och i KF juni 2011. Detaljplanen för trafikplatsen vann laga kraft september 2011. Detaljplanen för NCC-kontor, var på samråd mars 2013. Genomförandebeslut för kontoren togs i ExplN 2015-04-13</p>	<p>Eventuellt antagande i KF under kvartal 2 2016.</p>	<p>Eventuellt överklagas detaljplanen vilket kan leda till förseningar i projektet. Avtal måste tecknas med Trafikverket angående flytt av Trafik Stockholm, förseningar i denna process kan också påverka byggstart. Detaljplan och exploateringsavtal är godkänt i nämnderna men avvaktar KF då Länsstyrelsen meddelat att planen i sådant fall kommer att upphävas p.g.a. dåligt omhändertagande av samhällsrisk. Samhällsrisk är en stor och svår fråga, diskussioner pågick med länsstyrelsen under hösten 2015 för att komma till en lösning.</p>
<p>Kristinebergs Slott 10 Hornsbergs bussdepå planeras att flyttas till Tomtebodan i Solna. Staden kommer att förvärva marken av SL. Inom området planeras för ca 750 bostäder och 65 000 kvm kommersiella lokaler.</p>	<p>MN beslutade hösten 2006 om markanvisning till Ikano Bostaden (bostäder), Borätt (bostäder) och Skanska (kontor och bostäder). Start-PM SbN april 2008. Inriktningsbeslut togs i ExplN 2008-10-09 och i KF 2009-03-09. Detaljplanesamråd för bussdepån kvartal 2, 2010. Staden har slutfört systemhandlingar för gator, parker och idrottsplats.</p>	<p>Planerat genomförande: 2017-2020 Besked kring detaljplan väntas under 2016.</p>	<p>Stora osäkerheter i projektet. Just nu vilar detaljplanering i avvaktan på beslut från SL som förväntas ge definitivt besked om depålokaliseringen under första kvartalet 2016. Viss projektering startades upp under våren 2013.</p>
<p>Stadshagen (inklusive S:t Göransgatan-Glaven) Byggnad av bostäder, gator, idrottsplats, skola och tennishall.</p>	<p>Markanvisning finns till Borätt för 80 lägenheter. Beslut i ExplN maj 2008 om att ny tennishall ska byggas inom Stadshagens idrottsplats som ersättning för den som ligger i Kristinebergs strandpark. Markanvisning i augusti 2012 till Stockholmskem med 175-225 lägenheter och en underjordisk tennishall.</p>	<p>Samråd pågår under kvartal 1 2016. Genomförandebeslut tas tidigast under kvartal 1/2017. Markanvisning till Akademikerförbundet för påbyggnad med kontor i Glädjen 9 skedde i december 2015.</p>	<p>För genomförande av projektet krävs samordning med Kristinebergs idrottsplats. Genomförandet av projektet kan ske först när den nya Kristinebergs idrottsplats är klar med bussgarage inunder. Troligen flyttar bussgaraget till Solna, men samordning behövs ändå med Kristinebergs idrottsplats. För genomförande av projektet krävs ersättning med fotbollsplan på annan</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
	<p>Inriktningsbeslut i ExplN gemensamt med FsN, IdN december 2013, i KF 2014-12-15. Planarbete påbörjades våren 2014. Markanvisning finns till Järntorget Bostad AB (ca 25 lägenheter) Detaljplan för Fredhäll ännu inte startad. Markanvisning till Balder Sankt Göran AB för bostäder i Gladan 3 (ca 70 lägenheter) skedde i september 2015. Markanvisning finns för Järntorget ca 25 lägenheter och Akademikerförbundet för påbyggnad kontor. Samråd pågår mellan 20 jan-2 mars 2016.</p>		<p>plats.</p> <p>Ny 11-mannaplan i Fredhäll ska vara klar innan Stadshagens IP kan stängas för ombyggnad. Risk för överklagan av detaljplan för Stadshagens IP men även för detaljplan i Fredhällsparken.</p>
<p>Övriga stora projekt</p>			
<p>Blackebergsvägen Projektet avser, enligt förslag till planprogram, att ny bebyggelse i form av 550-650 nya bostäder, men också lokaler för viss verksamhet och service, uppförs längs med Blackebergsvägen. Ombyggnad samt nybyggnad av gator ska ske. Programområdet är tänkt att delas upp i tre detaljplaner.</p>	<p>Inriktningsbeslut i ExplN 2013-10-17. Beslut om start-PM för detaljplanearbete för etapp 1 i SbN 2013-10-17.</p> <p>Markanvisning för förskola inom Blackebergsstråket beslutat i nämnd i sept-14. Förskolan ska utgöra en separat detaljplaneetapp.</p>	<p>Detaljplanearbetet för etapp 1 pågår och förväntas ta ca två år. Samråd genomfördes under december 2015. Genomförandebeslut planeras till hösten 2016.</p>	<p>Detaljplanernas tidplaner är osäkra och först under detaljplaneprocessen klagas hur många bostäder som kan byggas inom de olika etapperna.</p>
<p>Brandstegen SISAB avser bygga en skola F-9 för 900 elever i en nedlagd brandstation belägen i Enbackens park. Besqab avser bygga ca 50 bostadsrätter. Till detta kommer omfattande gatuarbeten och</p>	<p>Reviderat inriktningsbeslut togs 2015-05-21 samtidigt som markanvisning för Besqabs bostadsrätter gavs. Detaljplanearbete har påbörjats. Samråd hölls sommaren 2015. Utställning bör kunna inledas kvartal1 2016. Kostnaderna i projektet kommer av de omfattande gatuarbeten som kommer krävas där gaturum smalnas av för att kunna ge plats åt skola och skolgård. Även stora ledningsomläggningar krävs</p>	<p>Systemhandling beräknas bli klar ca mars 2016. Utställning inleds strax före. Detaljplanen antas, för det fall att processen löper enligt plan, i augusti 2016, vilket i sin tur innebär att ett genomförandebeslut fattas inför sommaren. SISAB räknar med skolstart läsåret 2020-21. Besqab planerar sin inflyttning till tidigast 2018.</p>	<p>Risk för förseningar p.g.a. överklaganden bör vara ganska hög då den gamla brandstationen för många symboliserar ett högt kulturhistoriskt värde och man därför önskar bevara mer eller hela miljön. Kostnaderna är osäkra då resultat från provtagning i mark ännu inte analyserats. Stora ledningar och teknikanläggningar måste flyttas och kostnader för detta är, innan systemhandling tagits fram, svåra att förutse.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
ledningsomläggningar.	och antagligen också marksanering i det som kommer att bli skolgård.		
Blasieholmen Ett Nobel Prize Center ska byggas på Blasieholmen om ca 20 000 kvm ljus BTA och totalt 20-25 000 kvm. Detta ska bl.a. innehålla ett Nobelmuseum som upplåtes med tomträtt.	2011-07-18 fattades ett utredningsbeslut om 4 mnkr på delegation. Inriktningsbeslut i ExplN augusti 2012. I juni 2013 startade en arkitekttävling. Den genomförs helt och hållet av Nobelhuset AB och David Chipperfield Architects utsågs till vinnare. Utredningar för att kartlägga utgifter pågår. April 2015 fattade exploateringsnämnden beslut om remissvar på detaljplan för nobel Center samt gav exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal.	Genomförandebeslut sker i februari 2016. Byggstarten är planerad till kvartal fyra 2016 med invigning år 2019.	De stora riskerna i projektet är att en arbetstunnel till befintligt tunnelbanesystem kommer att beröras, hur de befintliga husen ska hanteras, eventuella arkeologiska utgrävningar, påverkan på de kulturhistoriska värdena, samt att detaljplanen troligtvis kommer att överklagas till högsta instans. Det finns även stor risk för att andra beslut kommer att överklagas. Det är även stora osäkerheter i hur den slutliga fördelningen av kostnader mellan staden och Nobelhuset AB kommer att bli.
Brommaplan Projektet avser att på platsen för nuvarande bussterminalen vid Brommaplan och intilliggande fastigheter överdäcka bussterminalen sammanbyggt med handel och ovanpå den nya terminal- och handelsanläggningen bygga bostäder, intill T-banan. Projektet utgår från att på att två befintliga byggnader som ägs av JM AB rivs, nuvarande hotellet och centrumbyggnaden. Totalt ca 22 000 kvm handel och service samt ca 850 lägenheter (ca 750 Grammet + 100 Linneduken).	Utredningsbeslut fattat av ExplN 2010-12-10. Start-PM taget i SbN december 2011. Inriktningsbeslut i ExplN 2012-11-22.	Antagande av detaljplan samt genomförandebeslut beräknades tidigare att fattas under kvartal 4/2016. Det kommer att bli en förskjutning med minst ett år p.g.a. de problem som uppstått dvs. oklarheter kring miljöbeslutet och länsstyrelsen syn på detta i förhållande till antagandet av planen, äganderätsfrågan med SL samt Stadens och SL:s medverkan i gemensamhetsanläggningar. Länsstyrelsen kräver färdigt miljöbeslut/tillstånd från Mark- och miljödomstolen innan denna detaljplan får antas och godkännas. Stockholm Vatten lämnade in ansökan om miljöbeslutet i juli 2015. Förmodligen finns ett miljöbeslut tidigast kvartal 2 2016.	Det finns stor risk för förskjutning då detaljplanen inte får antas förrän alla miljöbeslut för flytt av Bromma reningsverk (utbyggnad av Henriksdal och bortledning av avloppsvattnet i tunnel dit) är klara och eventuellt kräver länsstyrelsen även att arbetena med flytten av reningsverket ska ha kommit en bit på väg innan planen för Grammet kan antas. Komplicerade tekniska konstruktioner kring bussterminal och överdäckning av denna. Medverkan i gemensamhetsanläggningar krävs för både Staden och SL, vilket SL och trafikkontoret hittills inte visat sig positivt inställda till. SL kräver äganderätt på bussterminalfastigheten istället för tomträtt som de erbjudits. SL har pausat sitt deltagande i planarbetet och projektet i avvaktan på besked om detta, vilket får stor påverkan på tidplanen eftersom SL:s medverkan krävs för att gå vidare.

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Frågan om skyddsavstånd och behov av skyddsåtgärder alternativt flytt p.g.a. lukt och störning från närliggande reningsverk är en väsentlig utredningsfråga. Stockholm vatten jobbar sedan beslut 4 sept-13 med inriktningen att verket ska flyttas. Tidplanen för Grammet är beroende av när miljöbeslut för den utbyggda anläggningen i Henriksdal ges av mark- och miljödomstolen. Stockholm Vatten AB har 2015-07-13 lämnat in ansökan om miljötillstånd till Mark- och miljödomstolen. Samordning med SLs planerade upprustning av T-banan är också väsentlig. SL kräver äganderätt i stället för tomträtt på bussterminalsfastigheten. SL har i avvaktan på detta pausat sitt deltagande i plan- och avtalsarbetet.</p>			
<p>Bromstens industriområde Om hela programområdet exploateras kan det rymma totalt ca 1 500 lägenheter (varav ca 570 lägenheter samt</p>	<p>Markanvisning till HSB 2003-06-10. ExpIN godkände 2008-06-12 program och ändrad markanvisning till Bromstensstadens Mark och Exploatering AB samt inriktningsbeslut. Programarbete, remiss och samråd 2:a kvartalet 2008. SbN tog beslut om fortsatt arbete samt gav</p>	<p>Byggnation år: 2016-2021 för allmänna anläggningar (etappvis utbyggnad) och 2017-2023 på kvartersmark.</p>	<p>Programförslaget innebär omfattande om- och utbyggnad av ny infrastruktur som, på grund av extremt svåra grundläggnings-förhållanden, kräver stora ekonomiska åtaganden för staden. Under arbetet med en systemhandling (förprojektering) för allmänna anläggningar inom programområdet har</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>några radhus på stadens mark). Den centrala delen föreslås bebyggas med stadskvarter i upp till fyra våningar med smala gator och upphöjda innergårdar. Under gårdarna finns parkeringsgarage. Längs järnvägen föreslås dels ca 20 000-25 000 kvm byggnader för lätt industri (industriby), dels ett område för idrott med ca 5 000 kvm lokaler. I den centrala delen invid Stora Parken planeras för en ny förskola och vid Bromstens IP i öster reserveras plats för en skola samt förskola.</p>	<p>stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja detaljplanearbete för de tre första delområdena 2008-11-20. Första detaljplanen togs kvartal 2 2015. KF godkände 2009-03-09 investeringskalkylen (inriktningsbeslut) samt beslöt att minst 30 % av de anvisade lägenheterna ska utgöra hyresrätter. ExpIN godkände 2009-06-11 ändrad markanvisning till Bromstensstadens Mark och Exploatering AB med 30 % hyresrätter. Reviderat inriktningsbeslut togs i ExpIN 2010-05-20. I KF 2010-11-29. Reviderat inriktningsbeslut för helheten samt genomförandebeslut för första etappen togs i ExpIN 2015-10-15.</p>		<p>framkommit att befintliga va-ledningar måste läggas om för att gatorna ska kunna grundförstärkas och höjas samt att befintlig avloppspumpstation bör ersättas med två nya. Det har också framkommit att marken måste höjas ytterligare p.g.a. översvämningsrisk från Ballstaån till följd av framtida klimatförändringar och planerade exploateringsprojekt uppströms. Stor risk att detaljplanen överklagas och tidplanen förskjuts. Projektet är avhängigt vattendom vilket också skapar en viss osäkerhet kring när utbyggnaden kan starta.</p>
<p>Kärrtorp IP Projektet avser planering för cirka 600 bostäder samt en förskola mellan Kärrtorps idrottsplats och befintlig bebyggelse vid Arkövägen samt mellan Nackareservatet och befintlig bebyggelse vid Vikstensvägen. Området utgörs idag av naturmark. Svenska bostäder har anvisats 400 bostäder, varav 200 ska prövas som s.k. Stockholmshus.</p>	<p>Inriktningsbeslut med markanvisning till Svenska bostäder antogs av ExpIN19/11 - 2015. Start PM antogs av SbN 26/11-2015. Detaljplanearbetet har precis påbörjats under februari 2016. Förhandling pågår med ytterligare byggherrer kring markanvisning för ca 200 bostadsrätter, sker under våren 2016.</p>	<p>Samråd kvartal 3 2016. Markanvisning till en till byggherre. Kvartal 2 2016. Markanvisning till SISAB för förskola, kvartal 2 2016.</p>	<p>Risk finns att det inte finns tillgängliga konsultresurser och att utredningar p.g.a. detta inte kommer fram i den tid som önskas. Samt att området behöver avvattnas och att det då krävs en vattendom från Länsstyrelsen. Detta kan förskjuta tidplanen. Utredning ska inledas snart för att klargöra detta.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Larsboda Strand (Drevviken) Ca 300 lägenheter planeras vid Drevviken, hälften småhus. Ombyggnad av Perstorpsvägen, bullerskydd, strandpromenad, rivning av campingstugor, evakuering av odlingslotter till Forsfararvägen. Plantagen flyttar till ny tomt vid Sköndalsvägen.</p>	<p>Program antogs i stadsbyggnadsnämnden i juni 2010. Inriktningsbeslut fattat i ExplN 20 januari 2011. Start-PM togs i augusti 2015.</p>	<p>Byggstart 2018 preliminärt.</p>	<p>Då projektet är i ett sådant tidigt skede råder stora osäkerheter i beräkningen av utgifterna. Byggstarten har försenats p.g.a. överklagan.</p>
<p>Persikan, Södermalm Nytt bostadsområde där SL:s bussdepå idag är belägen. Nytt läge för bussdepån i kv. Fredriksdal, Hammarby Sjöstad. En flytt betyder att nuvarande depå rivs och att det på platsen byggs 1000 lägenheter. Uppgårelsen med SL och SLL togs i KF 2008-06-09.</p>	<p>Markanvisning och inriktningsbeslut i GfN 2004-06-15. Detaljplan för nytt läge för bussdepån i kv. Fredriksdal vann laga kraft i maj 2012. Reviderat inriktningsbeslut 18 oktober 2012. Anmälan om samråd inför reviderat inriktningsbeslut godkändes i Kommunstyrelsens ekonomiutskott 24 oktober 2012</p>	<p>Möjlig byggstart för stadens arbeten tidigast 2017 och för bostäder 2018.</p>	<p>Förskjutningar p.g.a. av att arbetet med detaljplanen skjutits fram i tiden. Betydande utgifter i uppgörelsen med SL (250 mnkr) under 2012-2016.</p>
<p>Primusparken På Lilla Essingen, väster om Essingeleden planeras för ca 580 nya lägenheter, befintliga kontorshus rivs. Ny bullerskyddad park och strandpromenad bland annat på utfylld mark. Markanvisat till Svenska Bostäder. Ny byggherre ska utses för den del som</p>	<p>Markanvisning, inriktningsbeslut och principöverenskommelse med Vasakronan i ExplN 2008-12-11. Programråd ägde rum under januari/februari 2010. Ansökan om upphävande av strandskydd skickades till länsstyrelsen i mars 2015.</p>	<p>Samrådsredogörelse till Sbn i februari 2016. Utställning tidigast kvartal 3 2016. Genomförandebeslut tidigast kvartal 3 2016.</p>	<p>Stora osäkerheter p.g.a. strandskyddsfrågan m.m. Även Vasakronans fastighet berörs av projektet. Genomförandet framskjutet eftersom detaljplanen kan vara klar tidigast 2016. Ökade utgifter beror på ny kalkyl för allmänplatsmarken. Försäljningsinkomsterna har ökat p.g.a. att de är uppräknade med index till idag. Framtagande av systemhandling för allmänplatsmark är framskjutet till 2016 i avvaktan på att samrådsredogörelsen redovisas för SBN. Kostnaderna är framskjutna.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
Sjaelsö haft. Vasakronan utvecklar sin fastighet med bostäder.			
<p>Riddersvik Planläggning för bostäder på gamla trädskoleområdet. Småhus och mindre flerbostadshus, totalt ca 450 lägenheter. Omläggning av Lövstavägen i ny sträckning. Nya bostadsgator och annan allmän plats i området. Även planläggning av området mellan före detta Trädskolan och Mälaren som park.</p>	<p>Inriktningsbeslut med markanvisning för ca 50 småhus och ca 50 flerbostadshus till Småa AB togs i ExpIN den 7 februari 2013. Detaljplanearbete med start-PM taget i SbN i mars 2014. Redovisning av programsamråd i stadsbyggnadsnämnden 14 april 2015.</p>	<p>Genomförandebeslut tidigast kvartal 4 2017.</p>	
<p>Sergelgången Etapp 2 Sergelarkaden glasas in och omvandlas till en inomhusgalleria. Den färdiga gallerian överläts sedan till en samfällighetsförening, liksom fastigheten Skansen 22. Projektet innefattar även byte av markvärme och -beläggning på Sergels Torg. Projektet innebär investeringsutgifter om ca 150 mnkr. Försäljningsinkomsterna</p>	<p>Inriktningsbeslut MN i december 2006. Beslut om försäljning av Skansen 22 i ExpIN hösten 2007. Fortsatt arbete bör omfatta reviderat inriktningsbeslut med förslag till nytt innehåll.</p>	<p>Förhandlingar med de tilltänkta delägarna i samfälligheten har återupptagits (inklusive försäljning av Skansen 22). Projektet måste samordnas i tiden med följande externa projekt: Omfattande renovering av gatudäck vid Sergels Torg och Klarabergsgatan (TK), Spårväg City (SL), ersättningstrafik för T-banan vid byggandet av Citybanan (SL).</p>	<p>Förutsättningarna för detta renoveringsprojekt är ännu oklara. Tidplanen är mycket osäker.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
beror på vilken verksamhet som väljs i Skansen 22.			
<p>Spångaviadukten Bostadsprojekt om ca 185 lägenheter invid Spångaviadukten. Exploateringen kommer att ske på båda sidor om Spångaviadukten. Ett punkthus är föreslaget väster om viadukten på befintlig parkeringsplats samt ett större hus i kvartersstruktur öster om viadukten. För att möjliggöra exploateringen krävs en omdaning av Spånga kyrkväg. Omdaning av Spånga kyrkväg är även ett led i de trafikförstärkningsåtgärder som identifierats i Spånga med anledning av omvandlingen av Bromstens industriområde till bostäder.</p>	<p>Inriktningsbeslut togs i exploateringsnämnden 2014-06-12. Beslutet innebär att markanvisningsavtal tecknats med Borätt AB om ca 185 lägenheter. Startmöte på exploateringskontoret kommer hållas när SBK bemannat projektet. Markanvisning har skett under 2014.</p>	<p>Detaljplanarbetet kommer igång efter start-PM i SBN. Vissa utredningar har gjorts under hösten 2015.</p>	<p>Start-PM beräknas att godkännas i SbN februari-mars 2016. Startmöte på exploateringskontoret kommer hållas när SBK bemannat projektet. Genomförandebeslut preliminärt under kvartal 3 2017.</p>
<p>Valhallavägen Projektområdet är beläget längs Valhallavägens östra sida och sträcker sig ungefär från korsningen Valhallavägen/Körsbärsvägen fram till Roslagstull. När Norra länken färdigställs</p>	<p>Utredningsbeslut om 2 mnkr fattat av ExplN 2010-02-11. Beslut om tidig markreservation till Areim fattat av ExplN 2011-11 (idrottshall) Beslut om tidig markreservation till Stockholmsbyggmästarna fattat av ExplN 2012-05-17 (300 bostäder) Under 2013 togs ett stadsbyggnadsprogram fram</p>	<p>Det är stora osäkerheter då projektet är i ett mycket tidigt skede. Under 2015/2016 har det gjorts en del utredningar med avseende på bl.a. luft, trafik, etappindelning m.m. för att säkerställa att projektet går att genomföra, men tidplanen kommer ändå skjutas framåt.</p>	<p>De trafikprognoser som projektet tagit fram visar fortsatt mycket trafik på Valhallavägen vilket innebär svårigheter att klara luftkvaliteten på vissa sträckor. Vid byggnation av västra delen av Valhallavägen måste vi klara miljö kvalitetsnormerna för PM 10 (partiklar) NO2 (kvävedioxid). Projektet kommer därför att utreda möjliga lösningar för att kunna starta detaljplaner inom området, till exempel en etappindelning av utbyggnaden.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>kommer trafikmängden och mängden farligt gods att minska längs Valhallavägen. Detta öppnar upp möjligheter att utveckla området och bebygga det med bostäder i storleksordningen 500 – 800 lägenheter.</p>	<p>för området. Inriktningsbeslut i ExplN 2014-08-28, med utredningsutgifter om 20 mnkr.</p>		
<p>Vårbergsvägen I områdesprogrammet för Vårberg, Skärholmen och närliggande stadsdelar från 2006, pekas Vårbergsvägen ut som ett av de större nybyggnadsprojekten. På de överstora trafikytorna och på omkringliggande naturmark byggs ca 350 lägenheter, nya förskolor och servicefunktioner. De nya bostäderna byggs av två byggherrar, Peab och Svenska Bostäder. I en första etapp uppförs ca 260 lägenheter, varav Peab bygger ca 63 bostadsrätter och 24 radhus (upplåtelseform ännu inte bestämd), och Svenska Bostäder bygger ca 170 hyreslägenheter. I en andra etapp kan ytterligare ca 70 lägenheter tillkomma.</p>	<p>Startpromemoria i SbN togs hösten 2009. Inriktningsbeslut i ExplN 2009-08-24. Plansamråd hölls januari 2011.</p>	<p>Projektet är försenat p.g.a. stora ekonomiska osäkerheter. 2014-08-30 Evidens rapport klargjorde att en storsatsning på Vårbergsvägen inte är rätt tillvägagångssätt för att få igång marknaden i Skärholmen. Det ska byggas ut i långsam takt och det som främst efterfrågas är små och yteffektiva bostadsrätter. Grontmij har under våren 2015 tagit fram en ny rapport som ger underlag för en uppdaterad exploateringskalkyl.</p>	<p>Plan för genomförandebeslut i ExplN finns ej för närvarande, projektet är tills vidare vilande. I och med den politiska satsningen Fokus Skärholmen och den kalkyl som Grontmij tagit fram ska beslut fattas om projektets genomförbarhet under 2016.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Västerled I ett förslag till detaljplan möjliggörs bostadsbebyggelse längs med Västerled i Bromma, i stadsdelarna Abrahamsberg och Äppelviken, i form av ca 120 lägenheter i flerbostadshus. Bebyggelsen fördelas på två områden, dels vid Västerled/ Nyängsvägen (del 1) med ca 80 lägenheter samt vid Västerledshöjden med ca 40 lägenheter (del 2). De sammanlagda utgifterna i löpande prisnivå beräknas till cirka 71 mnkr. Projektets täckningsgrad inklusive nedlagda nettoutgifter beräknas uppgå till 225 %. Stora poster i projektets kalkyl är ledningsomläggningar, flytt av mobilmast, flytt respektive nyanläggande av transformatorstationer samt ombyggnad av gata.</p>	<p>2008-06-12 – Markanvisningsbeslut i ExplN - Byggnads AB Abacus och Viktor Hanson Fastigheter AB.</p> <p>2011-08-25 - ExplN avslog förslag till markanvisning för ytterligare ett område tillsammans med inriktningsbeslutet för hela projektet.</p> <p>2011-09-29 - Reviderat inriktningsbeslut avseende enbart nu berörda områden (del 1 och 2) godkändes av ExplN.</p>	<p>Överenskommelse om exploatering samt genomförandebeslut tas upp i ExplN.</p>	<p>Närheten till den stora vattenledning som finns i området försvårar markarbeten samt omläggning av andra ledningar. Försiktighetsåtgärder vid dessa arbeten är tidskrävande och dyrare än normalt.</p> <p>Osäkerheten kring grundförhållandena inom de båda planområdena är förutsättningar som kan försvåra arbetet med projektet. Kostnaderna kan utifrån ovanstående faktorer öka.</p> <p>Vid överklagande av detaljplaner förskjuts genomförandet framåt i tiden.</p>

Projekt	Beslutsläge	Aktiviteter och beslut	Avvikelser-Risker
<p>Årstafältet Etapp 2 Bebyggelseetapp 2 omfattar det centrala torget och stadsdelens centrum. Det blir ca 730 lägenheter i blandade upplåtelseformer, en stor matvarubutik och lokaler i bottenvåningarna. I etappen ingår även tre förskolor, ett parkeringshus mot Åbyrondellen och en stationär sopsugsanläggning. Stadens arbeten omfattar gator, torg och delar av parken. För att genomföra etapp 2 krävs ett markinköp. Avtal med den privata markägaren (ICA) och kostnaden för markinköpet utgör merparten av utgifterna (ca 800 mnkr) i projektramen.</p>	<p>Samråd genomfördes 2015 och SbN beslutade 25/2 2016 om fortsatt planarbete med omarbetningar av planförslaget inför granskning och antagande. Frågan om möjlig sträckning av spårväg genom planområdet ska utredas vidare inför granskning, liksom hur parkeringsgaraget och några intilliggande kvarter kan bebyggas med avseende på risker.</p>	<p>Närmast ska planförslaget omarbetas inför granskning. Antagande av detaljplanen är beräknat till slutet av 2016. Beslut om kollektivtrafiklösning kommer sannolikt inte att tas innan detaljplanen går ut på granskning.</p>	<p>Etapp 2 är avhängig att etapp 1 är genomförd (stadens delar) innan byggherrarna kan tillträda sina fastigheter, vilket kan påverka tidplanen. Etappen är även avhängig att fastighetsregleringen mellan staden och ICA blir av. Gatustrukturen tar hänsyn till framtida spårväg, vilket är osäkert om den blir av. Om den inte blir av kan vissa exploateringsmöjligheter utebli.</p>